

GRIS

Prenumerera
på **GRIS** och **@-GRIS!**
GRIS 12 nr/år, @-GRIS 52 nr/år
190 kr inkl moms

Oberoende tidning för hela grisknäringen

Om svensk, nordisk och internationell grisproduktion

**Vi tillönskar
alla en av-
kopplande
sommars!**

Se även sid 30!

**Salmonella
på många gårdar**

**Larm i stallarna
obligatoriskt 2007**

**Nio doser antibiotika
medeltal i Danmark**

**Är grisar känsliga
för jordmagnetism?**

**Clostridier orsakar
dödlighet hos grisar**

**Ny forskningsteknik
kartlägger infektioner**

**Värmetak kan spara
mycket energi**

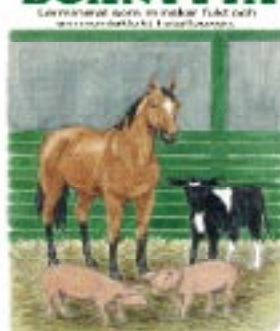
GRISTORW

SÖDRA ÅRHELTS TORV
215 91 MARKARYD
0433-181 13

- ✓ Ger sunda smågrisar.
- ✓ Innehåller järn, koppar, mangan och zink.
- ✓ Är mycket konkurrenskraftig.
- ✓ Finns hos välsorterade foderhandlare.

BOXNYTTA

SÖDRA ÅRHELTS TORV
215 91 MARKARYD
0433-181 13

- Förbättrar boxhygien.
- Minskar fukt och lukt i grisboxen och ger därmed en sund och trygg stall-arbetsmiljö.
- Har visat sig minska förekomsten av 3-veckors- och användningsdiarré.
- Är ett unikt smäkornt absorberande termerial som fördäls genom värme och utan kemiska tillsatser.
- Är av 100% naturligt ursprung. Ofarligt att förtära för grisen.
- Är mycket konkurrenskraftigt och finns i 20 kg säck hos välsorterade foderhandlare.
- Används även till övriga djurslag.

Svenska Ydre-Grönden AB och Finska Poltonpysä Oy är båda fast ägarföretag som, under de senaste åren genomgått kraftig expansion. Med syfte att öka det redan goda samarbetet och stärka profilen sig på den svenska marknaden köpte Poltonpysä Oy i slutet av december 2006 100 % av Svenska Ydre-Grönden AB.

Ydre-Gröndens AB har sin filial i närliggande i tät och hälsobeskrifningen och har under denna utvecklat en hög kom på mark och på projektering, byggnation och konsultering av stat byggnader.

Egen tilværelse af linninger og udstillingssystemer har fundet siden 40-tallet. Ydre Grinden 40 har ideer og 35 års erfaring.

Antikvariat Oy är Finlands ledande leverantör av inbinderier för nå och av inbinderier. Man har lång erfarenhet av att skräddarsy inbinderier till kundens önskemål. Man har idag ca 60 anställda förklarar på adressen Oy Antikvariat Oy i Helsingfors.

Tids-Chindan AS ska nu lansera en ny del av sin verksamhet och söker därför en

produktchef

www.elsevier.com/locate/yfycg

Can Du Heng and Du

- vill veta mer och begrepp i räkning nyt
- hark apoch och så att jobba milimeter under apocher
- hark ur apoch erlaserhet i pläning av skivetter
- hark ur apoch erlaserhet av CAD-röring så kan du veta den person el såder

For all other information, contact the United States Patent and Trademark Office at 1-800-786-9199 or the USPTO website at www.uspto.gov.

© 2003 The McGraw-Hill Companies. All rights reserved. Printed in the United States of America. This publication is protected by copyright. Any unauthorized distribution or reproduction of this work is illegal. All other trademarks are the property of their respective owners.

© 2000 Blackwell Science Ltd *Journal of Internal Medicine* 247: 395–401

1. **Introduction**
 2. **Methodology**
 3. **Results**
 4. **Discussion**
 5. **Conclusion**

For all D and k , $\text{Index}(D, k)$ is the

- stödet var en tydlig öronmärkt med avsättning på 200 miljard SEK
- Ytter-Griensens erfarenhet och goda rykte som leksaksdjur var en avgörande utvärdering
- ett mycket konkurrenskraftigt och innovativt företag

Phân tích đoạn văn:
 Câu chủ định của bài
 đoạn là: "Là người anh
 em cùng cha mẹ".
 Câu chủ đề của bài
 đoạn là: "Là người anh
 em cùng cha mẹ".

[illegible]

But I received reports from medical students I told, to bring this up.

Pelton believes driving
 structural model changes
 is a high priority
 in the company program
 now.

flowback from another
well into the well, put more
fractures in, apply
water, keep circulation

hydrolyzed liquid amino
acid hydrolysate (LH) or water
extract (WE).

365 EU-miljoner till ny kampanj för europeisk mat

EU-kommissionen har beslutat att delfinansiera en stor reklamkampanj (omfattande 20 PR-kampanjer) i nio av EU-staterna för ca 365 milj skr (40 milj euro). Medlemsländer som genomför kampanjen betalar hälften själva. Frankrike får största bidraget, nära 12 milj euro för att bli marknadsföra ekologiska produkter. Källa: Berlingske Tidende.

kort om nytt

Kampanj för svenskt griskött riktas till ungdomar och storhushåll

Svensk Köttinformation riktar sig i årets kampanj för svenskt griskött till gruppen ungdomar och till storhushåll. Till ungdomar därför att de är konsumenter länge, till storhushåll därför att det är många som äter i matsalar och restauranger.

Temat är S, som i Säker, Snabb, Svensk, och Smart festmat. Ge ungdomar du träffar den här hemsidesadressen: www.veckansmartis.nu. Den här kampanjen finansieras genom att 1 kr per slaktad gris överförs till kampanjkontot. En uppföljning av kampanjen nästa år förbereds.

Anders Engvall ny generaldirektör för SVA

Anders Engvall tillträder 1 juli tjänsten som generaldirektör för SVA, efter Lars-Erik Edqvist, som blir ordförande för SLU. Anders är statsepizootolog och professor i epizootologi sedan 10 år och har jobbat vid SVA sedan 1983. Källa: Pressmeddelande, SVA.

Siljans Chark bygger nytt slakteri

Siljans Chark i Mora bygger nytt slakteri för 40 mkr för slakt av 500 grisar per vecka, 200 nöt, samt lamm och får efter behov. Preliminär slaktstart i slutet av augusti.

Siljans Chark betalar för 1 kr över Swedish Meats notering, minus i förekommande fall 30 öre sorteringsavdrag. Kravet på grisarna är bl a uppfödning i Dalarna och vegetabiliskt foder.

Krav om griskött på alla menyer i offentliga arbetsplatsers restauranger i Brasilien

Priset på griskött i Brasilien har fallit katastrofalt, samtidigt som majspriset stigit. För att hjälpa de trängda uppfödarna vill produktionens företrädare ha längre kredittider på lån, uppköpssystem för överskottskött, reklamkampanjer och att det ska vara obligatoriskt med griskött på menyn hos alla restauranger på offentliga arbetsplatser. Källa: LRF Kött.

Möjligt att vaccinera vid utbrott av mul- och klövsjuka

Vid ett utbrott av mul- och klövsjuka ska det vara möjligt att vaccinera djuren inom det drabbade området för att förhindra smittspridning. Det har EUs jordbruksministrar enats om. Källa: ATL

Utbyggnader för 1 300 slaktsvin om dagen har beviljats inom Fyns amt

Från sekelskiftet till april i år har Fyns amt (län) beviljat utbyggnad av svinbesättningarna med 1,1 miljoner slaktsvin. Under senare tid har beviljningstakten varit stallar för 1 300 slaktsvin om dagen. Nya utbyggnader är under prövning, medan miljödebatten pågår om natur- och havspåverkan.

-Vi följer beviljningsreglerna säger ansvarige vid amtet, Paul Weber.

-Den verkliga ökningen är inte så stor, säger konsulent Jan B Olsen, Landbo-Fyn. Antalet grisar har endast ökat med 50 % och samtidigt minskar mjölkproduktionen. Det sker en koncentration till stora svinbesättningar. Källa: Fyens Stiftstidende.

Lars-Gunnar Lannhard

BOLE

Dräktighetstestare
Digipreg

4.830:-

Beställ katalog gratis!

"DOSATRON"

doserare av t ex medicin och desinfektionsmedel.

0,2-1,6% **3.350:-**
1-5% **4.450:-**

Trans Fer järntillskott för smågrisar

110 ml **82:-**
500 ml **280:-**

LitterCare förstärker aptit, tillväxt och immunförsvar hos smågrisar.

240 ml **239:-**

Kick-Start ger snabbt energi till nyfödda och svaga grisar.

100 ml **189:-**

Bitventiler

3/8" R 10 ... **31:-** (29:- vid köp av 5 st)
1/2" R 15 ... **28:-** (25:- vid köp av 5 st)
3/4" R 20 ... **41:-** (38:- vid köp av 5 st)

Märkspray

400 ml. Färger: grön, röd, blå.

20:-/st

(18:-/st vid köp av 12 st.)

Internetbutik: www.bole.nu

Värmelampa 340:-

310:- vid köp av 10 st.

Sänkt pris på värmelampor

Pris/st Vid köp av 10 st Vid köp av 40 st
150 W **37:-** **32:-/st** **27:-/st**
250 W **37:-** **32:-/st** **27:-/st**

Infraglödlampor

Pris/st Vid köp av 15 st Vid köp av 45 st
100 W **48:-** **43:-/st** **42:-/st**
175 W **53:-** **48:-/st** **47:-/st**

Lågenergilampor

Pris/st Vid köp av 15 st Vid köp av 45 st
100 W **48:-** **43:-/st** **42:-/st**
175 W **53:-** **48:-/st** **47:-/st**

Tandslip "Pigmatic 110"

inkl. batteri, laddare och midjebälte.

2.225:-

"VERBA"

Torrfeederautomater
19-283 liter.

Pris från: **690:-**

Våtfoderautomater
22-60 liter.

Pris från: **1.550:-**
Mängdrabatter!

Stort program för stängsel och djurhållning.

Exp avg 25:-
- tillkommer.
Priser exkl moms

Tel 0652-747474

Fax 0652-747470

V.Tanne 3061, 820 70 BERGSJÖ

bole@bole-produkter.se

Fraktfritt
vid varor
över 1.500:-
+ moms

Innehåll

- 3 365 EU-miljoner till ny kampanj för europeisk mat
- 3 Kampanj för svenskt griskött riktas till ungdomar och storhushåll
- 3 Anders Engvall ny generaldirektör för SVA
- 3 Siljans Chark bygger nytt slakteri
- 3 Krav om griskött på alla menyer i offentliga arbetsplatsers restauranger i Brasilien
- 3 Möjligt att vaccinera vid utbrott av mul- och klövsjuka
- 3 Utbyggnader för 1 300 slaktsvin om dagen har beviljats inom Fyns amt
- 6 Nio injektioner antibiotikamedeltal per gris i Danmark
- 6 Vi måste bli bättre på att förklaraskillnaden på griskött och griskött!
- 8 Antibiotikaanvändningen i Sverige
- 8 Ny karenstid för Engemycin
- 8 Svinkadaverska samlas in även i Finland
- 8 Djurskyddsbestämmelserna ändrade vad gäller användning av elektricitet
- 10 Jordlinjer och kryss påverkar allt levande Kött smakar bättre med rätt laddat foder
- 12 Svansbitningen upphörde helt
- 12 Använder plattor i växtodlingen
- 13 Mer om magnetiska strömmar
- 14 Clostridier orsakardödlighet hos smågrisar
- 14 Gör ointressanta jobb roligare Sopa med batteridrivna maskin
- 14 Avdödar CpA i labtest
- 16 Bokslut i Danmark är inte bara siffror Verksamheten ska beskrivas även i ord
- 16 Rekordkör på 152,1 meter
- 17 Ny forskningsteknik ger kunskap om grisarnas infektionssjukdomar
- 17 96 % av svenskarna mellan 16 och 45 år äter kött
- 18 Värmetak hos smågrisarna spar energi Impregnerade golv torkar upp snabbt
- 20 Jämför dig med danska gårdar
- 20 där grisarna diar fyra veckor
- 20 Yorkshireklubbens pris till Vallrum för bästa besättning
- 20 Gunilla Elander ny rådgivare vid LRF Konsult
- 21 Grisslakten i Linköping läggs ned under september
- 22 Larm i stallar en djurskyddsfråga Extra självrisk kan betala larmet
- 22 Prishöjningarna på griskött verkar dröja
- 22 200 agroassistenter har under tre årtusendats till grisskötare i Danmark
- 22 Vätgas heter nu hydrogen
- 22 Friland fördubblar ekologisk försäljningen
- 23 Energilötsen representant i Sverige för Dansk Biogas
- 24 Blöt mark inget hinder med matarslang Strängarna flyter ihop, spåren blir små
- 25 Fler danska grisar får behålla mer svans
- 25 Thomas Ahlgren efterträder Karl-Erik Andrae i Ellco Food 1 september
- 26 Många gårdar har fått salmonella
- 26 Jordbruksverket betalar ersättningar
- 26 Reparation av reverserande skruvutlöste smittan i foderfabriken?
- 26 Desinfekterat transportfordon till gården
- 27 Salmonellatypen i Östergötland S. Cubana mild variant och ovanlig bland människor
- 28 Välj rätt betongkvalitet vid gjutning så du kan bekämpa lukt och ammoniak i stallet
- 28 Fel hålla upp grispriset i början av året
- 28 Lars Hultström ny ordförande i Sveriges Grisproducenter
- 28 Experimentera
- 28 inte med syror
- 28 Dalsjöfors Slakteri övertar Mäster Olofs Kött
- 29 Swedish Meats 100 miljoner back, stålbad inlett
- 29 Anteckna salmonellarelaterade händelser LRF Konsult biträder skadelidande
- 30 Quality Genetics och Finnpig ökar samarbetet Avelspoolen, Norsvin, och Faba erbjuds ansluta
- 31 Takstolskalas vid danska storslakteriet Grisarna går själva mot ljust vid slakt
- 31 Formi ökar tillväxt och foderutnyttjande Har även effekt på E-coli och salmonella

GRIS

Oberoende tidning för hela grisnäringen

agrar

ISSN 1402-8085

Nr 6 2003

Redaktion

postadress

Berga, Stenåsen 311
692 93 Kumla

telefon

019-57 60 90, 57 60 91

telefax

019-58 00 50

E-mail

gris@agrar.se

redaktör

ansvarig utgivare

Lars-Gunnar Lannhard

tel 019-57 60 90, 070-663 60 90

lg.lannhard@agrar.se

biträdande redaktör

Nils Andersson

tel 0151-103 15, 070-642 86 56

fax 0151-134 46

nils@agrar.se

bostadsadress

Västergårdsgatan 21, 643 32 Vingåker

grafisk produktion, trycksaker

Berndt Eliasson

tel 073-035 54 03

ble@swipnet.se

annonser

Lars-Gunnar Lannhard

019-57 60 90, 070-663 60 90

gris@agrar.se

prenumeration, kassa

Siv Lannhard

019-57 60 91, 070-607 68 90

gris@agrar.se

tryck

RB Grafiska AB

Örebro

GRIS utkommer med 12 nummer per år.

@-GRIS utkommer med minst 52 nr per år, dvs varje vecka när grispriserna är satta, samt i övrigt när något betydelsefullt för grisproduktionen inträffar.

Prenumerationspriset är 190 kr inkl moms 10,75 kr år 2003. Enklast prenumererar du genom att sätta in 190 kr på vårt bankgiro eller postgiro.

Bankgiro 440-0123 Postgiro 69 22 21 - 5

GRISPRODUCENTER I HALLAND!

Grisar från Halland uppfyller vår målsättning om korta gristransporter för bästa djursorg och miljö

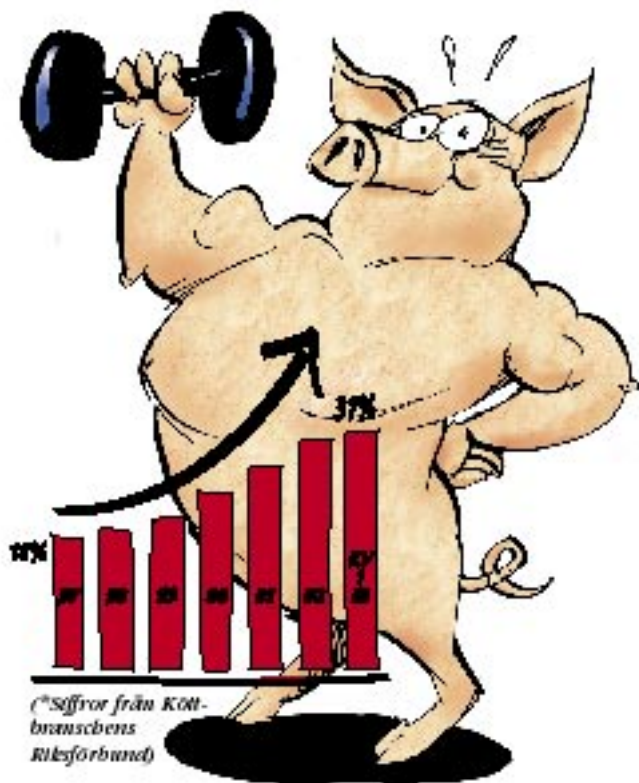
Anmäl dina grisar till oss!

Vi har marknadens bästa avräkningspriser

AB GINSTEN SLAKTERI, Harplinge Tel 035-573 00, 070-594 82 72

Starkare för varje år!

Privatslakten fortsätter att växa - igen!

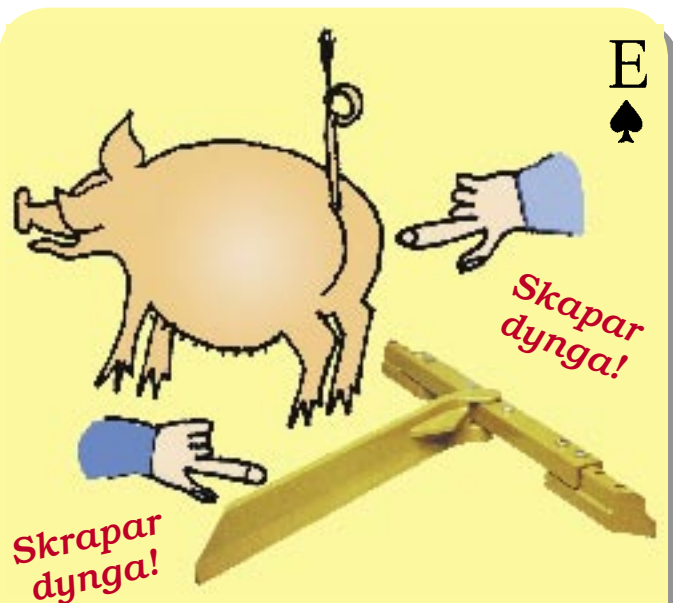
För varje år är det fler som väljer att göra affärer med oss och med de privata slakterierna. Marknads- och handelsutvecklingen talar sitt tydliga språk: Från ca 18 % 1997 till över 31% första kvartalet 2003*, i en allt snabbare tillväxttakt! I takt med tillväxten satsar vi ännu mer på att erbjuda bästa möjliga service, personligt bemötande och högkvalitativt djutmaterial - och inte minst en bättre ekonomi för dig som producent. Kom med i ett vinnande lag - det finns plats för dig också!

www.avelspoolen.se

**AVELS
POOLEN**

◆ Svenska Avelspoolen AB, tel 0500-48 30 65 ◆

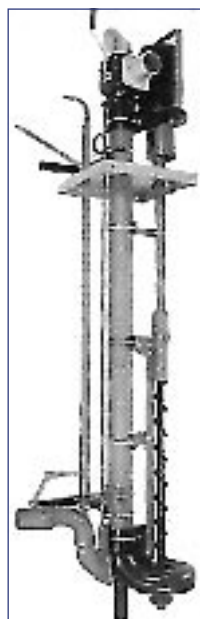
MULLERUP-skrapan ORIGINALET!

TUNA - din dynga i
våra händer

Tel 0155-53 000
www.tunamaskin.com

LANDIA GÖDSELPUMPAR

3 års
garanti

Gäller när du har problem med:

- Mycket halm
- Tjock gödsel
- Långa transportledningar
- Andra pumpar

Skruvmatning med motstål.

Patenterat knivsystem som finhackar.

Specialutvecklat pumphus.

LÅT OSS BEVISA!

Box 146
244 22 Kävlinge
Tel 046-24 96 30
Fax 046-24 95 23

**SVENSKA
NEUERO**

info@svenskaneuero.se www.svenskaneuero.se

Nio injektioner antibiotika medeltal per gris i Danmark

I Danmark användes samma mängd antibiotika i grisproduktionen år 2002 som år 2001. Grisproduktionen ökade 2,5 proc, vilket även antibiotikaförbrukningen gjorde. Den nuvarande användningen har inte minskat mer än till 90 proc av förbrukningen 1998.

Danmark

I Danmark beslöt man slopa användningen av tillväxtantibiotika 1998. Många besättningar har fortfarande kontinuerlig produktion. Där är det svårt att göra rent i stallarna och enligt en artikel i ds-nyt finns besättningar som aldrig gör rent i stallarna. Dessa besättningar har tre gånger så många behandlingar med antibiotika som de som regelbundet gör rent i stallarna.

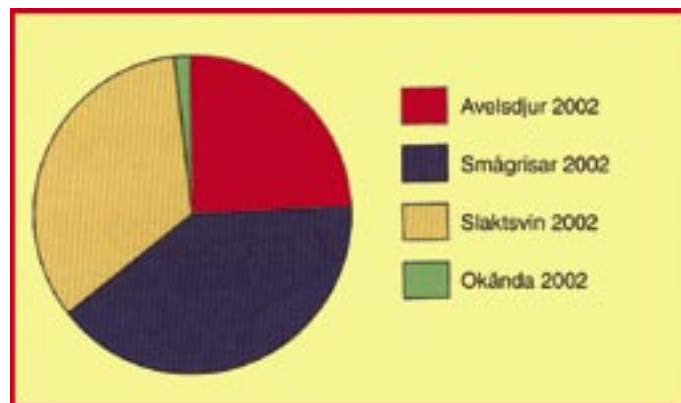
9 doser per slaktgris

Det är Vetstat som samlar in uppgifterna. Den genomsnittliga förbrukningen av antibiotika som levereras från apoteken omvandlas till djurdoser i Vetstats statistik. Doserna till avelsdjur beräknas som doser till 200 kg djur, doser till slaktgrisar som doser till 50 kg djur och till smågrisar som doser till 15 kg djur.

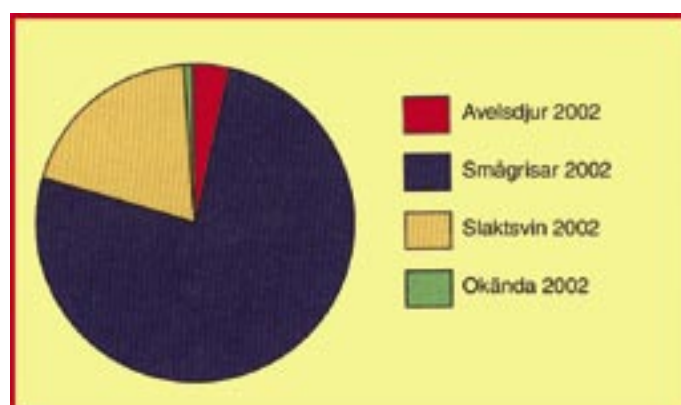
Totalt förbrukades det drygt 150 miljoner doser antibiotika till avvanda smågrisar (7 - 30 kg) 2002. Det motsvarar ungefär sju doser per gris. Till slaktgrisar användes cirka 39 miljoner doser, knappt två doser per gris. En slaktad gris får alltså i snitt nio antibiotikadoser under sin levnad.

Till Danmarks omkring 1,4 miljoner av-

Fördelning av antal antibiotikadoser på åldersgrupper 2002.

Fördelning av kilo antibiotika, aktiv substans, på åldersgrupper 2002.

elsdjur användes drygt sju miljoner doser, ca 5 doser per djur.

Stor variation

Landsudvalget for Svin, LU, har följt 96 besättningar med slaktgrisar under år 2000. Mellan dessa var det mycket stor variation i antalet behandlingar per producerad gris (30 - 100 kg). Runt 75 procent av de deltagande gårdarna hade mindre än en behandling per gris, medan några hade mellan två och tio. En

besättning hade i genomsnitt 24 behandlingar per producerad slaktgris!

Som väntat ger flockbehandling ökad medicinåtgång, vilket också framkom vid LUs undersökning. Över 80 procent av behandlingarna blev tilldelade via foder eller vatten. Där var ett klart samband mellan stor förbrukning och flockmedicinering.

Nils Andersson

Vi måste bli bättre på att förklara skillnaden på griskött och griskött!

Blir du sjuk, köp danskt griskött! Underförstått, antibiotikakuren ingår då i köttpriset. Det var en av de nidsbilder av danskt griskött som användes i Sverige ibland för några år sedan, när vi själva ville framhäva den mycket lägre antibiotikaanvändningen i Sverige. Av rapporten på föregående sida framgår tydligt att skämet för en del år sedan fortfarande har viss relevans.

De besättningsägare som har häpnadsväckande stor medicinförbrukning, som

kommentar

nämns i rapporten, borde kanske ändra yrkesinriktning? Någon betydande lönsamhet i deras grisproduktion kan det inte vara.

Brister i svensk konsumentinformation

Att det förekommer så stora mängder antibiotika i importerat griskött borde svenska konsumenter få veta. Men vi behöver inte informera om importerat griskött, om vi informerar sakligt om vår

svenska grisproduktion. Det har vi inte gjort särskilt omsorgsfullt!

Hur många konsumenter vet t ex att den svenska produktionen till största delen sker i sektionerade stallar? Ett litet antal lika gamla grisar i många små avdelningar är mindre utsatta för smitta, och kräver mindre medicinering, än många grisar i olika åldrar i stora stallar. Det bör inte vara svårt att förklara för konsumenterna?

Om konsumenterna får klart för sig skillnaderna mellan svenskproducerat griskött och importerat, borde avräkningspriset kunna vara högre!

Nils Andersson

SIMIA

Din totalleverantör till grisstallet!

Enhetsbox.

Flexibelt inredningssortiment

Vårt stora sortiment boxinredningar är lätta att anpassa till Dina behov. Välj stål kombinerat med betongskivor eller plastskivor, rostfritt eller aluminium.

Vi anpassar inredningen så att den blir så "rostfri" som möjligt. Du får en inredning med lång livslängd. Kvalitet som håller!

Noggrann blötutfodring

Datamix är marknadens mest noggranna blötutfodring av de som testats och har individuell kontroll på varje foderventil. Tydlig redovisning av foderkomponenter. Multifeeder med enkla överskådliga bilder i dator med Windowsmiljö.

Kvalietsfoder

Gör ditt eget foder i torrfoodblandare eller via blötutfodringen. Dator styr skivkvarnen till önskad foderstruktur. Hög kvalitet, lägre pris, alltid färskt foder!

Service

Heltäckande service, alla dagar.

Slaktsvinsbox.

Blötfoderkar. Anläggningen visas på skärmen.

Skjold stålskivekvarn.

SIMIA inredning • ODIN utgödsling • SVEA ventilation • DATAMIX utfodring

I samarbete med
bygglant

ETT LANTMÄNNERFÖRETAG

SIMIA AB

593 95 Västervik • Tel 0490-401 00 • Fax 0490-400 70 • www.simia.se

Lokalkontor:

Ängelholm	042-690 06	Hammenhög	0414-44 03 00
Strängnäs	0152-400 17	Trollhättan	0520-44 41 34
Bergkvara	0486-202 05	Norrköping	011-741 28
Halmstad	035-583 32		

Ingår i Sveaverken-gruppen

Djurskyddsbestämmelserna ändrade vad gäller användning av elektricitet

Elektricitet vid hantering och hållande av djur har förbjudits i djurskyddsförordningen. Undantag är elstängsel, användning av elpådrivare och elektriska avvisare på fodervagnar.

nya lagar

Jordbruksverket har beslutat om ändring av berörda föreskrifter och ändringarna trädde i kraft 1 juli 2003.

Ändringarna innebär att:

- Det ges möjlighet att vid slakteri och vid transporter använda elpådrivare i undantagsfall.
- Det ges möjlighet för veterinärer att använda elpådrivare när det är nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.
- Det ges möjlighet att använda elektriska avvisare på datafodervagnar.
- Skrittmaskiner med elektriska grindar kommer inte att vara tillåtna och måste ersättas med grindar utan el.
- Reglerna för utformningen av elstängsel fortsätter att gälla, vilket innebär att stängsel som innehåller taggtråd inte

får vara elektrifierade. Det är inte heller tillåtet att förse taggtrådsstängsel med en så kallad distanshållare för taggtråd. Jordbruksverkets allmänna råd anger att avståndet mellan el- och taggtrådsstängsel ska vara minst två meter.

- Det förbjudet att använda elhalsband till hund. Dessutom förbjuds de skosynliga stängslen, som innebär att djuren har ett halsband med mottagare som ger en elektrisk stöt när det passerar en gräns där det finns en nedgrävd ledning.

Nils Andersson

Antibiotikaanvändningen i Sverige

I Svensk Veterinärtidning redovisas den svenska antibiotikaförbrukningen för 2002 och de senaste åren. Men det är svårt att läsa ut hur mycket medicin som enbart använts inom grisproduktionen.

Den enda tabell där grisar nämns är även den svår att förstå. Men klart är att förskrivningen av recept för inblandning av läkemedlet på foderfabrik minskar och var 950 st 2002.

Totala mängden antibiotika som använts till djur, nöt, häst, gris, får, hund och katt, samt andra smådjur. Eventuella humanmediciner som förskrivs till djur ingår inte i summan 17 266 kg.

Övre tabellen: Receptförskriven mängd läkemedel i kg aktiv substans för inblandning i foder på foderfabrik 1999 - 2002, avsett för behandling av fisk, fjäderfä, nöt och svin. Enligt Apoteket AB receptstatistik. Källa: Svensk Veterinärtidning.

Nedre tabellen: Total mängd antibakteriella läkemedel, kg aktiv substans, avsedda för behandling av djur. Enligt inleveransstatistik från Apoteket AB. Källa: Svensk Veterinärtidning.

Ny karenstid för Engemycin

Ny karenstid gäller från 23 juni för läkemedlet Engemycin vet, som innehåller oxytetracyklin. Enligt Livsmedelsverket är den nya karenstiden 14 dygn för slakt vid doser upp till 20 mg/kg kroppsvikt. Källa: Livsmedelsverket/Nils

Svinkadaver ska samlas in även i Finland

Från i sommar är det obligatoriskt i Finland att även samla in svinkadaver. Redan

Aktiv substans	År			
	1999	2000	2001	2002
Tetracykliner	2251	1754 ²	1453 ²	1415 ²
G- och V-penicilliner ¹	8692	8254	8414	8179
Aminopenicilliner	809	852	752	767
Övriga betalaktamantibiotika	245	315	474	676
Aminoglykosider	46	797	770 ²	753 ²
Sulfonamider	2403	2338	2485	2477
Trimetoprin inkl. derivat	397	390	414	414
Makrolider, linkosamider	1467	1352	1510	1412
Fluorokinoloner	155	156	182	185
Pleuromutiliner	847	871	841	988
Streptograminer	125	-	-	-
TOTALT	18237	17079	17295	17266

¹ Mängden beräknad som bensylpenicillin.
² Licensläkemedel ingår.

Läkemedelsgrupp	1999	2000	2001	2002
Tetracykliner	396	242	217	138
Amfenikoler	10	5	5	8
Makrolider	183	200	209	188
Kinolonderivat	16	9	13	11
Övriga antibakteriella medel*				
virginiamycin	99			
tiamulin, valnemulin	149	238	145	93
Medel mot protozoer ^a				
Medel vid maskinfektion	6,2	1,3	4,3	0,4
Zinkoxid**	5218	3451	3234	2736
Övriga mineralämnen***	0,16	0,03	0,02	0,02

* Läkemedelsgruppen uppdelad till följd av substansernas heterogenitet.
** Zinkoxid klassificerat som läkemedel 980101.
*** Selen och E-vitamin.
^a Koccidiostatika (QP51A) blev under 1999 fodertillsats varvid kravet på recept upphörde.

tidigare är det obligatoriskt för nöt, får och getter. Det är ett EU-direktiv som trädde i kraft 1 maj. Kostnaden för en suga blir 110 Euro, ca 1 000 kr, men grisuppfö-

darna hoppas att staten ska bevilja bidrag. Även dödfödda smågrisar ska samlas in. Vissa glesabebyggda områden undantas. Källa: Landsbygdens Folk/LG

Gleptosil[®] vet!

Järnlyftet för små grisar som snabbt vill bli stora och starka...

Gleptoferron 200 mg Fe³⁺/ml
Förpackn: 10x100 ml

Ge spädbarnsgrisarna Gleptosil redan första levnadsdygnet, så vet du att de får den optimala järnstarten.

Gleptosil säljs på apoteket

PHARMACIA Animal Health

Tel 042-28 80 00. Fax 042-28 89 75. www.pah.nu
E-mail: animalhealth.marknad@pharmacia.com

Balkvåg med/utan lastplan

För vägning av smågrisgrupper, pallar, m m. Rostfritt stål. Egen tillverkning. Automatik, stopp av matning vid uppnådd vikt.

Balkvåg B1000, 0 - 2000 kg, kostar 9 900 kr exkl moms, med lastplan 11 900 kr exkl moms.

Vågar, automatik,
handdatorer
är vår specialitet!

PROFILVÅGEN

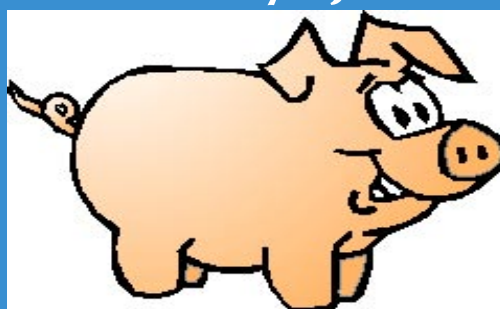
info@profilvagen.se www.profilvagen.se

Dalporten 6, 781 95 Borlänge Tel 0243-23 14 90 Fax 0243-23 14 89

Succé

med våra nya
premixer!

Gårdsoptimera dina
foderblandningar
för ett effektivt
foderutnyttjande!

Vänd dig till
premixspecialisten
så att även Du
kan prova!

KVARNBYFODER

AB Kvarnbyfoder, Box 84, 245 21 Staffanstorp

Tel 046-25 30 70 Fax 046-25 03 71

info@kvarnbyfoder.se

www.kvarnbyfoder.se

Med vårt dimningssystem är möjligheterna många.
Du kan använda det till:

- Dammbindning – reducerar sjukdomar som: kronisk bronkit och andra astmaliknande symptom.
- Blötläggning med minimal vattenförbrukning vilken minskar rengöringstiden väsentligt.
- Tvättning, utan långa slangar och tunga aggregat.
- Nedkylning av stalltemperaturen.
- Desinficering, utan att Du behöver vistas i hallen, m m.

Vår nya effektiva
Ventilationstvätt
blev Årets Nyhet vid
Elmia Lantbruk Djur & Inomgård

Du når oss här:

ErgoMiljö i Kristianstad AB

Bockebäcksvägen 33

291 73 Örnestad

Tel./fax försäljning: 044-831 20,

070-694 37 97

Tel. kontor/lager: 044-700 02

www.ergomiljo.se

Jordlinjer och kryss påverkar allt levande

Kött smakar bättre med rätt laddat foder

Jordlinjerna med sina kryss påverkar mer eller mindre allt levande. Det finns plus och minusjoner som påverkar det biologiska materialet, såväl växterna som djur- och människokropparna. Svansbitning hos grisar och bl a klo-akhackning hos fjäderfä är påverkan av jordlinjerna. Silor med innehåll av foder eller spannmål som står ovanför ett jordkryss blir felladdat.

företagsbesök

Vid utfodring av felladdat foder påverkas antingen djuret eller människokroppen negativt. Även träck och urin blir felladdat, som därefter ingår i kretsloppet och den felaktiga spiralen är ett faktum.

Har avtal med uppfödare

Det här berättar Ingvar Nilsson, Miljöutveckling, Mutec, utanför Sösdala. Ingvar har hos många uppfödare avtal där det ingår att uppfödaren får ett antal rostfria plattor som är behandlade för att aktivera miljön i stallarna och ta bort de skadliga energierna/jonerna. Dessa plattor läggs på strategiska platser som Ingvar Nilsson rekommenderar, t ex foderanläggningar, på ingående vattenledningsröret till hydroforen före vattenanläggningen, etc.

Det är också viktigt att vattentäkten/brunnen är fri från dessa jordlinjer och kryss. Annars är vattnet felladdat.

Minus joner i brist

Det tar viss tid för den biologiska kroppen att ändra sig, från att ha varit påverkad eller sjuk av plusjoner, till att bli frisk igen. I många fall finns det för lite minusjoner och för mycket plusjoner, berättar Ingvar.

Erinra dig ett åskväder, säger han. Före åskvädet är luften tung att andas. Då överväger plusjonerna rejält. Men under åskvädet tillförs luften minusjoner så det uppstår en balans. Efter åskvädet känns luften behaglig. Samma fenomen finns vid vattenfall. Där frigörs minusjoner, som gör att luften är behagligare att andas.

Vattnet största problemet

Vattnet ute på gårdarna, ja överallt, säger Ingvar, är det största problemet. Allt levande måste ha vatten. Är vattnet felladdat påverkar det individen som dricker det, även växterna. Då blir såväl träck och urin felladdat och det följer med gödseln ut på markerna, eller till reningsverken om det gäller människan. Slammet ingår sedan i ett negativt kretslopp. Växterna tar upp de felladdade jonerna och lagrar dessa i kärnorna. Kärnorna, som senare används i foder och till livsmedel, påverkar de djur eller människor som äter

Ingvar Nilsson tar ut en jordlinje.

mjölet. Vi är därmed inne i ett negativt kretslopp (en spiral).

Om en fodersilo eller lagringssilo för spannmål står över ett jordkryss, currykryss, blir innehållet också felladdat. När djur eller människor äter mjölet, blir även djuret eller människan negativt laddad. Djur som är rätt laddade avger träck och urin som är rätt laddat.

Felladdade födoämnen orsak till utbrändhet

-Mycket av störningarna bland djur och människor beror på felladdat foder eller födoämne, säger Ingvar bestämt. Jag är övertygad om att det som kallas utbrändhet bland människor är inget annat än för mycket plusjoner i kroppen. Människan mår också dåligt av jordkryssen, samt att äta födoämnen som är felladdade.

-Det största problemet är att få läkare och veterinärer att se problemen som de är. Vetskapligt utbildade får inte tro på sådant här eller på homeopatin. I alla fall inte utåt mot sina kolleger.

-Bevisligen är det jordlinjerna som är boken, men framförallt currykryssen. Det är ju illa för alla individer som lider av dessa problem.

Kineserna har kunskapen kvar

Kineserna har undvikit dessa linjer och kryss i bostäderna i många tusen år. Även om de idag inte offentligt säger att de gör det, byggs husen oftast med väggarna i jordlinjerna. Just för att undvika att de skadliga linjerna och kryssen påverkar människokroppen negativt när de går igenom rummen och sängarna. Det har svenskar som varit där konstaterat med sina pekare. Det har visat sig att många människor som fått cancer och dött, har haft en jordlinje som gått igenom sängen. Och där jordlinjen funnits har cancer utvecklat.

Duktiga travhästar kan ha gjort ett dåligt lopp på en annan bana efter det de övernattat

i någon box i stallar som tillhör banan. Denna box kan ha haft ett eller flera jordkryss, som negativt påverkat hästen och hästen har inte haft möjlighet att undvika jordlinjen.

Katter ligger alltid i något kryss eller linje, medan hundar aldrig gör det. Du kan själv iaktta var det ena eller andra djuret ligger. Boxar i stallar där djur fungerar dåligt eller ”oförklarligt” skitar ner, kan vara belägna över en jordlinje. Det kan även finnas ett kryss i boxens område. Då blir det likadant med varje grisomgång. I dessa boxar kan även utvecklas svansbitare.

Mediciner eller vacciner som står i jordlinjer eller kryss tappar effekten efter kort tid.

Problemlösare

-Det finns bot mot dessa plusjoner och felladdade födoämnen, säger Ingvar. Mina rostfria behandlade plattor tar bort dessa negativa effekter. Men det tar viss tid. Det märks inte från en dag till en annan. Tillsammans med ett behandlat pulver under första tiden försvinner de problem som funnits.

-Jag har många grisproducenter som haft svansbitning på grisarna. Men efter att de använt mina plattor och pulvret har all svansbitning försvunnit. Veterinärerna förstår ingenting (eller vill kanske inte förstå?).

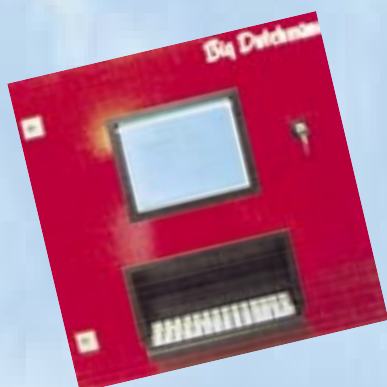
Påverkar smaken

-Smaken på t ex griskött påverkas också till det bättre när grisarna fått äta rätt laddat foder och utan andra störningar, säger Ingvar Nilsson. Det är mycket stor skillnad på smaken av griskött som fötts upp i anläggningar där grisarna fått äta ”rättladdat” foder, jämfört med motsatsen. Samma är förhållandet med potatis eller grönsaker. Smaken är bättre där produkterna växt och där jord och näring varit rättladdat.

Nils Andersson

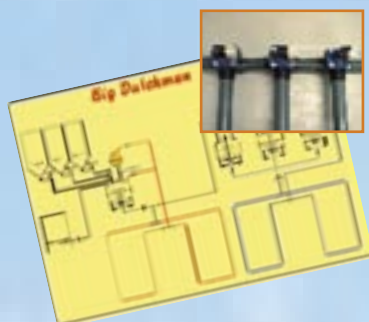
Blötutfodring har många fördelar...

Här är tre:

MC99NT

Den senaste tekniken för styrning, övervakning och registrering i utfodrings- och blandningsanläggningar.

Med eller utan restmängd?

Big Dutchmans blötutfodringar levereras antingen som rundpumpande, eller restmängdsfria med friskvattensköljning.

Service

Du har nu nära till service, från hela fem servicecenter runt om i landet.

Alltid snabb service!

*...du får dem
alla från:*

NOJ Serviceverkstad AB

465 96 NOSSEBRO

Tel 0512 - 542 90 Fax 0512 - 541 40

Klippan 0435-181 90 • Sala 0224-531 65

info@noj.se

Gris

Ju enklare, desto bättre

*En samarbetspartner
att räkna med*

Tel 0500-41 81 90 • Fax 0500-41 99 57

E-post info@skovdeslakteri.se

www.skovdeslakteri.se

Specialisten på foder- och spannmålshandling

40 liter/handling
Med olika
elektromotorer
och olika
handlings-
systemer
kan du
hantera
spannmål
och foder
med ett
enkeltryck
på knappen.

**Handlings- &
mottagnings-
system**
Med ett
enkeltryck
på knappen
kan du
hantera
spannmål
och foder
med ett
enkeltryck
på knappen.

**System 100 &
150**
En komplett
spannmålshandlingssystem
med ett
enkeltryck
på knappen
kan du
hantera
spannmål
och foder
med ett
enkeltryck
på knappen.

**System 200 &
250**
En komplett
spannmålshandlingssystem
med ett
enkeltryck
på knappen
kan du
hantera
spannmål
och foder
med ett
enkeltryck
på knappen.

**ROTAGE
AGRI**

Bellevue, 503 91 KILALHA, SWEDEN
Tel: +46 (0)12 524 50 • Fax: +46 (0)12 524 50 • info@rotageagri.se • www.rotageagri.se
Ingår i Skovdes-lakteri-gruppen

Svansbitningen upphörde helt

Bo Gunnarsson hade mycket svansbitning i sin integrerade grisbesättning, med en topp under september 2002. Då tog han kontakt med Ingvar Nilsson, som har företaget Mutec. Han fick dels behandlade plattor att lägga på strategiska platser, dels pulver som strös ut i stallet. Även vattnet var fel-laddat. Nu finns ingen svansbitning och alla grisar är lugna.

gårdsbesök

-Svansbitningen var enorm, berättar Bo. Även icke avvanda smågrisar bet svansarna. Det blev även öronbitning. Allt detta hade pågått under en längre tid. Enligt djurskyddslagen är det heller inte tillåtet att sätta nosring på grisarna, sade Bo. Då hade det gjort ont i trynet på dem när de stötte detta till en annan gris.

-Som värst var det under september månad år 2002. Det var då som även de diande smågrisarna också började bita svansar.

-Jag stod nästan maktlös, säger Bo.

Det var under denna mest besvärliga tid som Bo fick kontakt med Ingvar Nilsson. Ingvar levererade behandlade plattor som placerades ut på strategiska platser i stallar och i angränsande utrymmen.

Även vattnet åtgärdades

Även vattenbrunnen åtgärdades samt hydroforen. Vattenbrunnen finns mitt i ett jordkryss och vattnet var därför fel-laddat. Dessutom fick Bo behandlat pulver, som strös överallt i stallet än så länge en gång i veckan.

-När jag första dagen spridit ut pulvret i stallet låg grisarna, en kort stund senare, lugnt i boxarna, berättade Bo. Detta med plattorna och pulvret har blivit en revolution i stallet. Efter det att Ingvar kom med plattorna och pulvret har det inte varit någon svansbitning. Det har även inneburit en tendens till att klassningen ökat.

-Jag har blivit klart hjälpt av detta, säger Bo Gunnarsson. Allt har blivit lugnt.

Svansbitning kostsam, hjälp billig

Kostnaderna för svansbitning kan bli kostsam. I slakten har avräknade slaktkropparna efter angripna djur varierat mellan normala slaktkroppar (utan avdrag) till helkasserade.

Bo Gunnarsson.

Flera grisar har fått avlivas hemma, berättar Bo. Efter det att någon gris blivit så svårt svansbiten att den fick avlivas kunde det vara lugnt i någon vecka. Därefter tog det fart igen.

-Jag diskuterade problemen med olika veterinärer, liksom på olika möten, men ingen kunde hjälpa mig, säger Bo.

Kostnaden för plattorna och pulvret kostar mindre än två kg foder per gris, per år. Lugna och harmoniska grisar har även bättre tillväxt.

Använder plattor i växtodlingen

Tore Svensson använder Ingvar Nilssons Mutecsystem med behandlade plattor. Han använder dem både i stallar och på alla maskiner som används i jordbruket. Därmed är foderspannmålen rätt laddad. Ingen svansbitning finns längre och det är fem år sedan Tore använde antibiotika i djurproduktionen.

gårdsbesök

Tore bor öster om Höganäs och har äldre stallar för slaktgrisproduktion. De blev moderniserade i början på 1980-talet. Då var det problem med både lungor och dysenteri på grisarna. Vattnet var problematiskt. Det luktade illa då och luktar även idag, men klart mindre. Tore monterade vattennipplar även i gödselgången och grisarna har alltid fri tillgång till vatten där. Totalt producerar Tore, tillsammans med sonen Anders, runt 7 000 slaktgrisar om året.

Vändpunkt

För fem - sex år sedan uppmärksammande Tore en annons om Penac, att göra gödselbrunnen till en guldgruva. Då sålde Ingvar detta preparat. Preparatet ströddes i gödselrännorna och blandades i fodret och en vattenkatalysator sattes på ingående vattenledningen till hydroforen. Detta blev en vändpunkt, säger Tore. Men för snart två år sedan övergick Tore till Ingvar Nilssons

Tore Svensson.

Mutecprodukter. Nu finns det en behandlad platta under varje fodermaskin, liksom på ingående vattenledningen till hydroforen.

Tore har också ökat användningen av Mutecprodukterna så de finns numera även på alla maskinerna för växtodlingen. Det finns en platta monterad på varje maskin. Därmed påverkas jonerna även ute i markerna så att växterna blir rätt laddade.

-Ingvar har varit en inspirationskälla, berömmar Tore. Allt går nu bättre. Det är sällan eller aldrig som det finns någon svansbitare i grisstallarna. Grisarna i alla boxarna mår nu bra.

-Antibiotika har inte använts under de senaste fyra, fem åren. Med de behandlade plattorna på alla maskinerna har allt blivit effektivare än förut. Ogräsbesprutning och besprutning mot mjöldagg, liksom besprutning mot bristsjukdomar hos växterna har

bättre effekt än tidigare, på grund av plattorna, anser han.

Den egna spannmålen bättre

Den egenodlade spannmålen täcker inte behovet till grisar, utan 50 - 70 procent av behovet köps från grannarna i trakten.

-Jag märker skillnaden på min egenodlade spannmål som ingår i fodret, jämfört med den köpta. Det är inte samma "go" i det köpta som i mitt egenodlade. Även det köpta fodret är sämre än mitt eget, på t ex tillväxt och hälsotillstånd.

Stallgödseln som produceras är numera rätt laddad och därmed finns förutsättningar att den spannmål som odlas på vår egen mark är rätt laddad. Även de laddade plattorna som används på jordbruksmaskinerna hjälper till, menar Tore.

Grisköttet smakar nu också bättre är tidigare jämfört med tiden före användningen av Mutecprodukterna.

Jag kan ta bort jordlinjer

-Det finns damer i vår familjs ungängeskrets som också kan mycket om jordlinjer, berättar Tore. Jag har lärt mig lite av dem, så nu kan jag ta bort jordlinjer som går igenom stallarna.

Ingvar har även "frälst" damerna och gett dem ett behandlat preparat att ge till blom-morna. Dessa har blivit mycket friskare och grönnare.

Tydligen är vår närmiljö sämre än vi tror och det behövs hjälpmedel för att bättra den.

Nils Andersson

Mer om magnetiska strömmar

En del tror att de magnetiska strömmarna påverkar oss, andra inte. Var och en får göra sina egna erfarenheter.

För ca 25 år sedan gjorde jag ett reportage om Märta Jonsson, Klefstad, Linghem, som dräktighetsundersökte suggor med hjälp av en kedja som hon hängde över suggan. Hon uppskattade även antalet foster. Nyligen träffade jag henne och frågade om hon fortfarande har den kraften kvar.

Jodå, hon kände fortfarande den magnetiska kraften och skulle säkert kunna dräktighetsundersöka suggorna även idag, om hon provar. Att ta ut källådror är inga problem.

Märta är gift med Birger Jonsson, dåvarande ordförande i Svenska Svinavelsföreningen, nuvarande Sveriges Grisproducenter.

Lars-Gunnar Lannhard

Utgödsling • Stålbbyggnader • Hydraulcylindrar

www.lr-system.se

LR-System AB

260 70 Ljungsbyhed
Tel 0435-4407 60. Fax 0435-4403 97

Fribergs
Pump & Öl

VI HAR OMRÖRARE

RÖR OM
RÖR OM
RÖR OM

För industri och landbruk
Bortförling - Kompositionering -
Björnsjö

För mer information, ring 0775-6000 eller besök oss på vår hemsida
www.fribergs.se

Fribergs Verkstads AB
Hälsjöberg, 8-104 Hälsjöberg, Sweden
Tel 0775-6000, Fax 0775-6001
E-mail info@fribergs.se

OCH RÖR OM

NYHET

Kränzle TS T
Nya kraftpaketserien av
HÖGTRYCKSTVÄTTAR

3170 TS T - 22 l/min, 150 bar
3200 TS T - 19 l/min, 180 bar
3250 TS T - 15 l/min, 220 bar
3270 TS T - 13 l/min, 250 bar

Alla modeller har
SLANGVINDA
och **SAMMA PRIS!**

Slangvinda med 20 m stål-
förstärkt högtrycksslang.
Inbyggt hjulstall.

GELINS KKGK

Återförsäljarinfo:
Tel: 0511-131 30

GENERALAGENT **Sökes!** i Sverige, Finland, Norge

Vi är ett företag i Schweiz med mycket flexibla system för blötutfodring, processtyrning, vägning, m m, som passar både de största och minsta besättningarna. Du som blir vår generalagent kan köpa kompletta anläggningar av oss, eller enbart nyckelkomponenter och bygga kundanpassade anläggningar själv med foderskruvar, blandarkar, rör, kvarnar, osv, från lokala leverantörer.

I en del länder är våra generalagenter marknadsledare.

Foderkök i stor resp liten besättning

Display PV-65 och lastceller Pondo-Meter Typ EK

Foderventiler för suggor och slaktsvin

Foderpump

Kontrollpanel för blötfoder-system Poco-45

Pestalozzistrasse 11, CH-9400 Rorschach (Schweiz)

Tel 0041-71 841 41 78 Fax 0041-71 841 41 24

www.pondis.ch info@pondis.ch

Du kan även kontakta GRIS f v b, 019-57 60 90

Piggomat till alla grisar!

Grisar vill äta tillsammans!

En hel kull får plats kring **Piggomat Maxi!**
4 storlekar, för alla grisar.
Specialversion för utegrisar.
Stressfritt = god tillväxt!

SKÄLBY MASKIN

SKÄLBY GÅRD, 745 95 ENKÖPING
Tel 0171-44 31 20
Fax 0171-44 34 50

Clostridier orsakar dödlighet hos smågrisar

Den ofödda spädgrisen ligger i en steril miljö. I samband med att grisarna föds utsätts de för omgivningens och moderjurets smittryck. Det börjar med vaginalfloran och efterhand fekalfloran. Det blir snabbt en kolonisation av olika bakterier i tarmen hos spädgrisen. En av dessa bakterier är Clostridium perfringens typ A (CpA).

veterinärt

Detta rapporterade veterinär Nils Holmgren, Svenska Djurhälsovården, om vid deras utbildningskonferens i april.

Att denna bakterie, CpA, fått uppmärksamhet är resultatet från obducerade döda grisar vid ett tidigare försök som PIG (Praktiskt Inriktade Grisförsök) utfört. I den undersökningen hittades 37 procent grisar med akut tunntarmsinflammation som enda dödsorsak, orsakade av just CpA.

1/3 av grisarna hade akut tunntarmsinflammation

För att ta reda på om det var specifikt för just den besättningen, med så stor andel grisar som dött i akut tunntarmsinflammation, valdes ytterligare besättningar ut i Mellansverige för undersökning. I de flesta fall fanns ingen diarré hos grisen.

Alla grisar som dog obducerades. Grisarna följdes under deras första åtta levnadsdagar. Under den tiden dog 820 grisar och 78 procent av dessa dog under de första fyra dagarna.

Av alla grisar som dog uppvisade 34 procent akut tunntarmsinflammation. Denna akuta tunntarmsinflammation orsakades av CpA. Enligt Nils Holmgren kan en stor del av dessa Clostrider bilda sporer. Då motstår de det mesta och kan leva upp igen vid lämplig tidpunkt.

Kullutjämning ökar risken

Försöksresultaten visade också att mottag-

Nils Andersson

Nils Holmgren.

garkullar vid kullutjämning har stor disposition för CpA.

Tarmbrand orsakas också av Clostridium perfringens, men av en annan typ.

Gör ointressanta jobb roligare Sopa med batteridrivna maskin

För att ett jobb ska bli snabbt utfört måste det vara behagligt och roligt att göra det. Städning är ett av de tråkigaste jobb som finns, näst stalltvättning. Det dammar och ryker och utförs för hand med kvast eller i bästa fall med handdriven sopmaskin. Dessutom tar det tid.

städning

Liksom vid tvättning yr det upp föroreningar som innehåller bakterier. Bakterier kommer ut ur boxarna till gångarna via skorna vid behandling av sjuka djur. Enligt undersökningar vid JTI behövs endast delar av bakterier för att du ska riskera bli sjuk efter tvättning. Förmodligen gäller samma vid sopning.

Dammet ska filtreras och samlas i behållare

En sopmaskin ska vara lätt att köra och dammet ska filtreras och hamna i en sopbehållare. En batteridrivna sopmaskin har överlägsen kapacitet jämfört med sopborste eller handdriven sopmaskin.

Ett städat stall är ett trivsamt stall och visar också anläggningens policy. Visst är en batteridrivna sopmaskin dyrare än en handdriven sopmaskin, men ingen bonde av

Exempel på batteridrivna sopmaskin med kapacitet över 3000 kvm per timme. Arbetsbredd 85 centimeter med central- och sidoborste. Filter med 2,5 kvadratmeter yta, samt 50 liter sopbehållare. Från Nima.

rang kör med en liten traktor när det finns större och moderna. Varför då ha omoderna hjälpmedel i stallarna!

Nils Andersson

Avdödar CpA i labtest

Det finns torrdesinfektionsmedel att strö i boxarna, som innehåller substanser som avdödar Clostridium perfringens typ A, CpA. I test i laboratorium är det effektivt.

Steins Laboratorium A/S, i Holstebro, Danmark, utförde 23 juni i år ett laboratorietest, där det visade sig att torrdesinfektionsmedlet Staldren avdödar Clostridium perfringens typ A, CpA. 8 gram Staldren blandades i 10 ml buljong där Clostridium perfringens typ A, DSM 756 var uppförokat. Prov togs omedelbart, samt efter 1 timma och 2 dygn.

	CpA cfu/ml	
	Staldren	Kontroll
Start	650 000	21 000 000
1 timma	<1	46 000 000
2 dygn	<1	32 000 000

Efter en timme var i stort sett alla bakterierna avdödade. Detta förhållande stod sig även efter två dygn.

I kontrollet ökade antalet bakterier efter en timme och var även högre efter två dygn än vid försökets start.

Stallgolvet kan ha annan miljö

Det som försöket visar är att bakterierna i buljongblandning dör i laboratorietest. På stallgolvet kan det vara andra förutsättningar, som kan variera. Men det här är de tester som finns att tillgå med en standardsubstans.

KVALITETS- UTGÖDSLINGAR

Sedan 1959

För alla
djur!

Vänd er med förtroende till
AB HARRY JOHANSSONS UTGÖDSLINGAR

310 40 HARPLINGE. Tel 035-550 33, 551 34, bost Rolf 035-524 07. Fax 035-550 83

• Elektrisk utgödsling med nylonlina • Hydraulisk tryckutgödsling • Helhydraulisk linutgödsling

Avancerade InredningsSystem för flexibla lösningar

Ett företag i
AvestaPolarit-
gruppen

Håkan 0586-470 18, hakan.roos@avestapolarit.com
Torbjörn 0586-477 17, torbjorn.carlsson@avestapolarit.com
Åke 0708-32 68 22

- ✓ Nyttänkande
- ✓ Flexibilitet
- ✓ Ultrahöghållfast rostfritt stål och plast
- ✓ Korrosionsbeständighet
- ✓ Låg vikt
- ✓ Lägre underhåll
- ✓ Enklare rengöring
- ✓ Lång livslängd – låg kostnad
- ✓ Reparera eller bygg nytt

KVM Traktorelverk med lågvarvig 1 500 varvs generator

16 kva och 30 kva

Klarar att starta dubbelt så stor elmotor som högvarvigt! Kompletterat med trepunktsfäste, 16 amp, 1-fasuttag, 32 amp, 3-fasuttag, Voltmätare, amperemätare, hertzmätare, timräknare, jordfelsbrytare, automatsäkringar, över-underspänningsskydd.

16 kva **NU: 16 800:-** 30kva **NU: 19 800:-**

**Kvånum
Järn**

Storgatan 10
535 30 Kvånum
Fax 0512-931 33
kvanumsjarn.se kvanumsjarn@telia.com

Ring **0512-930 55** och beställ eller begär mer info! Moms tillkommer. Fraktfritt över 2 000:-. 1 års garanti.

Välkommen som slaktsvinsleverantör!

Vi tror på grisproduktionen i Sverige och erbjuder dig:

- F n 30 öre/kg över grundnotering för slaktsvin
- Leverans- och lastningstillägg
- Sänkt pris på semindoser med 2 kr
- Alltid bra avelsdjur genom Avelspoolen

Ring Per-Åke eller Peter Larsson för mer info!

AB Dalsjöfors Slakteri

516 90 Dalsjöfors Tel 033-222 333 Fax 033-222 334

www.dalsjoforsslakteri.se

SPRUTOR

Den mest använda batteridrivna ryggsprutan. Uppladdningsbart 12 volts batteri, justerbart tryck upp till 4,2 bar, 18 liters tank, vikt endast 5 kg.

TRÄDGÅRDSTEKNIK

Varalöv, 262 96 ÄNGELHOLM

Tel: 0431-222 90 Fax: 0431-222 70

Gödselbrunnen fungerar bättre om du skär halmen!

Tryckskär din halm, då stannar mögelsporerna kvar på ströet och du slipper andas in dem.

Brandsäkerheten får du på köpet!

Planera Din
ströhantering nu!

Skogaby Stallmiljö

Tel 0430-600 00 Fabriken 601 39 Fax 602 39

SOJALL FODERSYRA

- ✓ Förebygger avvänjningsdiaréer
- ✓ Ökar tillväxten
- ✓ Ersätter vassle
- ✓ Är en ren naturprodukt

Innehåll:

Vinäger, surkålsaft, pepparrotsaft

Ladugårdsinrede i Jung AB

535 92 Kvånum

Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

Bättre bedömning av
slaktmognad med

VÄRDEMÄTAREN™

Beställ hos PIGLINER
Annebergs Gärd, 661 92 SÄFFLE
Tel 0533-181 31 Fax 181 21 Mobil 070-678 17 71

www.pigliner.com

- Inomgårdsmekanisering -

SIKO® AB

Inredningar, utgödslingar & ventilation
Utrustningar & tillbehör = Allt för ditt behov

273 98 SMEDSTORP • 0414-513 00

Bokslut i Danmark är inte bara siffror Verksamheten ska beskrivas även i ord

ekonomi

I Danmark började en ny redovisningslag gälla i fjol. Den innebär att lantbrukare inte enbart ska sammanställa siffrorna till ett bokslut, utan även skriva en liten "uppsats" om sin verksamhet. Beskrivningen och bokslutet ska kunna ligga till grund för bedömningar från banker och andra kreditgivare och handelspartner. Lantbrukaren ska också ha sin konsults syn på driften och ska slutligen underteckna berättelsen och försäkra att den är i överensstämmelse med lag och vedertagen praxis.

räkenskaper

Den nya lagen ställer således större krav på redovisningens omfattning, men det har också utbildats en praxis som innebär en öppnare redovisning. Motsvarigheten till vårt LRF Konsult, Dansk Landbrugsrådgivning, Økonomi og Jura (ekonomi och juridik) anser att man även i varje årsrapport ska redovisa uppskjutna skatteskulder. Det är skattemässiga avskrivningar för byggnader och maskiner, värdeökning på fastigheten och annat som utlöser en beskattning den dag verksamheten överläts eller säljs.

Man rekommenderar även information i rapporten om överväganden att överlåta eller sälja verksamheten, eller om det är andra ägarmässiga förändringar förestående.

Årsrapport

I stället för att kalla årets ekonomiska sammanfattning för årsbokslut, kallas nu årets sammanfattning för årsrapport. Vi kan närmast jämföra de danska vanliga

böndernas årsrapport med de börsnoterade svenska aktiebolagens årsredovisningar, där vd skriver en rapport om dels vad det gångna året inneburit ekonomiskt och händelsemässigt. Där brukar vd även beskriva vad den närmaste framtiden väntas föra med sig, vilka planer som finns och vad verksamheten inriktas på.

Bland det som de danska bönderna numera ska redovisa i sin årsrapport är t ex om det finns pågående byggnationer och t o m om det finns byggplaner. Det är uppgifter som bankfolk och affärsförbindelser ska kunna få kännedom om. Rapporten ska, som det heter, innehålla sådana uppgifter som kan påverka driften väsentligt i framtiden.

Källa: Dansk Landbrugsrådgivning, Økonomi og Jura.

Lars-Gunnar Lannhard

Annica kommenterar artikeln

Allt som tas upp i de nya årsboksluten är inte lagkrav, utan rekommendationer. Många banker kräver dock den mer ingående beskrivningen av verksamheten och personligen tycker jag att det är ett viktigt redskap.

bokslut

Förr var ju årsbokslutet bara ett konstaterande av årets resultat och sedan gjorde man inte så mycket mera med siffersammanställningen. I dag gör man analyser, jämförelser mellan de fem senaste åren, en beskrivning av byggaktiviteter, samt också en beskrivning av den skatt du ska betala om du säljer gården till marknadspris, m m.

De flesta banker vill därför gärna ha en konsults syn på resultatet, utöver vad

ägaren beskriver. Exempelvis jämför vår egen bank våra resultat med deras andra kunders resultat i analysform, dock anonymt för lantbrukarna.

Räknar även grisarna

I årsrapporten står det inte bara hur mycket du har tjänat, det står också hur många grisar du har levererat per årssugga, hur stor låneprocent du har av omsättningen, det görs nollpunktsberäkningar och maskinkostnaderna räknas ut per hektar brukad jord, och mycket mera.

Det är faktiskt bara fantasin som sätter begränsningar för vad man tar med i årsrapporten!

En av de saker jag och Flemming ska förbättra till nästa års årsrapport är att vi ska dela upp rapporten och även göra en 100-procentig affärsrapport där även min lön från arbetet utanför gården ingår i verksamheten. Det jobb jag utför utanför

gården (för kommunen) gör ju att jag får högre lönekostnader för anställd arbetskraft här hemma. Däremot ska vi hålla Flemmings lön utanför årsrapporten.

Det är inte så vanligt att man tar med löner från jobb utanför lantbruket i årsrapporten ännu, men det kommer mer och mer. Och det sker i alla andra småföretag.

På detta sätt vill vi tydliggöra produktionens intjäning. Men den utvidgade redovisningen har naturligtvis ingen skattemässig betydelse.

Annica

Rekordkorv på 152,1 meter

Korvfabriken Gøl och Slagter Winther, Hirtshals, har tillverkat en korv som är 152,1 meter lång, och slår därmed en schweizisk korv på 118 meter. Källa: JyllandsPosten. /LG

Ge järnet.

Ny forskningsteknik ger kunskap om grisarnas infektionssjukdomar

Danmarks Veterinärinstitut, DVI, ska i ett treårigt projekt tränga längre in i orsakerna till flera besvärliga infektionssjukdomar hos grisar. Man ska använda elakartad lunginflammation (brösthinne- och lungsäcksinflammation), orsakad av *Actinobacillus pleuropneumoniae*, A pl, som försöksmodell. I Sverige har vi inte de svåraste typerna av A pl, men globalt är det en sjukdom som orsakar mycket svåra förluster inom grisuppfödningen.

forskning

Under senare år har det hänt väldigt mycket inom molekylärbiologin och lasertekniken med bl a mikrodissektion och mycket annat som används inom modern humanmedicin. DVI menar att man nu kan tränga mycket längre in i problematiken än tidigare. Exempelvis kan man med ny laserteknik isolera bakterier och celler under många tidpunkter under sjukdomsutvecklingen.

Ett komplext skeende

En bakteriell infektion är en komplex verkan mellan mikroorganismerna och värdjuret. Tidigare har man p g a tekniska begränsningar endast kunnat göra modeller av händelseförloppet. Nu kan man isolera enskilda celler och bakterier och faktiskt se vävnadsförändringar på mikronivå under infektionsprocessens gång.

Med en annan teknik, microarray, kan man mäta ändringar i regleringen av flera gener på en gång. När lasermikrodissektion kombineras med microarraytekniken, kan man mäta gradvis upp- och nedreglering av ett stort antal gener under en infektion. Därmed kan det bli möjligt att identifiera gener som har speciell betydelse för sjukdomsutvecklingen och därefter utveckla bekämpnings-

program, behandlingsmetoder eller vacciner mot sjukdomen.

Studier av immunförsvaret

Ett annat projekt, som ska pågå två år vid DVI, tar sikte på att undersöka vad som sker med grisens immunförsvaret under en A pl-infektion. Därmed kan man få ökad kunskap om samspelet mellan sjukdomsalstrande bakterie och värdjur under en bakteriell infektion.

Källa: Danmarks Veterinærinstitut

96 % av svenskarna mellan 16 och 45 år äter kött

En enkät bland konsumenterna, utförd av Svensk Köttinformation, visar att 96 % av svenskarna mellan 16 - 45 år äter kött. I gruppen 16 - 20 år äter 95 % kött, i grupperna 21 - 35 år och 36 - 45 år säger 97 % att de äter kött.

VI BYGGER FÖR LANTBRUKET!

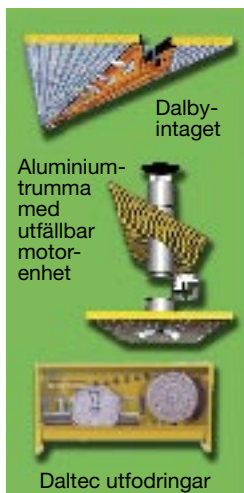
Vi bygger alla typer av anläggningar. Delad eller totalentreprenad.

**KOSTNADSFRI RÅDGIVNING
I SAMBAND MED OFFERT!**

Tel 044-851 00

Industrigatan 18, VINSLÖV

**Ventilation
Inredning
Utfodring**

Totallösningar

Ring för mer information och om återförsäljare!

Tel 046-20 15 60

www.stallsystem.se info@stallsystem.se

Ursoferran vet. 200 mg/ml är ett säkert och ekonomiskt sätt att ge järn, som är så viktigt för att smågrisarna ska få en bra start i livet.

Finns på apotek i rund och platt plastflaska om 100 ml, 5×100 ml och 10×100 ml. Flaskorna passar till alla injektionssprutor.

Ceva Vetpharma AB
Annedalsvägen 9
227 64 Lund
Tel 046/12 81 00
Fax 046/14 65 55
info@vetpharma.se
www.vetpharma.se

Ursoferran vet.

GLEPTOFERRON

Värmetak hos smågrisarna spar energi Impregnerade golv torkar upp snabbt

Impregnering av golven i grisboxarna underlättar rengöringen och gör att golvet torkar upp snabbt. Tak över smågrisarnas ligghörna spar mycket energi.

gårdsbesök

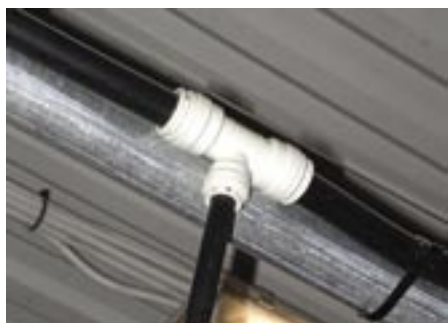
Daniel Ohlsson, Ljusekullens gård norr om Eslöv, byggde nytt grisnings- och tillväxtstall, som var färdigt år 2002. Han lät då impregnera golven i boxarna med påföljd att rengöringen underlättas radikalt. Dessutom har han byggt tak över smågrisarnas ligghörna och kan ha värmelampan släckt från det grisarna är en vecka gamla.

Daniel ville dels ha ett mer lättvättat stall, och då speciellt golven, dels ett lättarbetat stall som kan ge grisarna bästa tänkbara närmiljö. I alla boxgolven finns inlagt värmeslingor.

Taken hissas upp med automatik

I grisningsboxarna och ovanför smågrisarnas liggplats har Daniel monterat ett uppfällbart tak. Varje rad ska kopplas samman så att taken kan hissas upp med automatik. Med taket får grisarna en ombonad och i stort

Vattenledningarna i grisningsstallet till sugornas fodertråg är utförda i hårdplast och är lätta att själv montera. Även här ett sätt att kunna få låga kostnader.

Boxarna i tillväxtstallet har också tak på danskt maner, typ toklimastall.

Taken över smågrisarnas liggutrymme i grisningsboxarna. Längst ut finns en bockad plåt som till viss del håller värmen kvar.

sett dragfri liggplats. Värmelampan, med 150 watts glödlampa, hänger utanför taket då försäkringsbolaget inte godkänner att det görs hål i träskivan för värmelampan. Daniel använder i princip endast värmelampan den första veckan. Undantaget är längre tid till de svagaste kullarna.

Tack vare värmetaket behövs inte så stor diameter på värmelampan. Golvvärmeslingor gör ju också sitt till att det blir varmt i smågrishörnan. Skorstenseffekten, som ger upphov till de uppgående luftströmningarna, hamnar nu utanför smågrisarnas tak.

Betydande energibesparing

Energibesparingen som Daniel får i och med taket över smågrisutrymmet blir betydande. Med 40 boxar i avdelningen som används 6,5 omgångar per år och tack vare att värmelampan kan hållas släckt 4 veckor (28 dagar) per omgång, blir det $40 \times 6,5 \times 28 \times 24$ timmar $\times 0,150 \text{ kWh} = 26\,208 \text{ kWh/år}$. Denna besparing i energi räcker till materialet och att montera taken. För att underlätta tillsynen av grisarna går det att göra som Daniel tänker göra, att lyfta alla taken i raden samtidigt. Med golvvärmeslingor blir det ändå tillräckligt varmt under taket och då är grisarna större och klarar en lägre temperatur.

Fluateringsmedel på golven ger torrare miljö

För lättare rengöring av bland annat golven i grisnings- och tillväxtboxarna har Daniel behandlat betongen med ett danskt medel, Concal FL Fluateringsmedel, som gör betonggolven tätare och därmed förhindrar vatten tränga ner och föroreningar att fastna så hårt. Medlet förhindrar även fukten att tränga ner i betongen. Detta underlättar upptorkningen och ger en torrare miljö åt grisarna.

Vid mitt besök var det torrt och rent överallt i alla stallarna. Ett tecken som kan tyda på snabb upptorkning eftersom grisarna lärt sig var de ska uträtta sina behov.

Mycket lättvättat, säger entreprenörerna

Stallet, och fram för allt golven, är också mer lättvättade. Det har tvättfirman som tvättat, Skånska Högtrycksspolarna, Degeberga, vidimerat. Föroreningarna släpper snabbare, varvid hela tvättiden förkortas. Då blir även de rörliga kostnaderna lägre. Tvättiden förkortas, det går åt mindre med vatten som sen ska köras ut via gödsel. Just en snabb upptorkning kan ha en positiv effekt för nästa omgång grisar. Även Daniel, som tvättat avdelningen, instämmer att föroreningarna släpper mycket lättare. När boxväggarna är tvättade är det bara att skölja bort föroreningarna från golvet. Det behövs ingen särskild tvättprocedur för golvet. Allt är bara att spola bort, enligt Daniel!

35 kr per liter

Preparatet concal FL innehåller bland annat magnesiumfloursilikat. Produkten har lågt pH, 3,1. Priset som Daniel gett var 35 dkr per liter. Enligt Daniel gick det åt en liter av preparatet till tre kvadratmeter med två behandlingar.

-Ändå strök vi på lite extra, sade Daniel.

Efter noggrann rengöring kan golvet återbehandlas, framgår av företagets handlingar.

Nils Andersson

Bokföring. Nu nästan ett nöje.

e-bokföring förenklar din vardag som företagare re jält. Varje gång du loggar in får du automatiskt veta vilka händelser på företagets konto som ska bokföras. Några klick senare är du klar!

e-bokföring passar bäst för små företag, skogs- och lantbrukare och föreningar. Det är så lätt att det nästan blir roligt.

► Prova om e-bokföring med din förening
nådgiware på banken eller gå till
www.forsning.se/partnernet.se/e-bokforing

FUNKI - SPECIALISTEN PÅ ENKLA OCH DRIFTSÄKRA LÖSNINGAR INOM

- Torrutfodring
- Blötutfodring
- Krossar och kvarnar
- Ventilation
- Stallinredning

Funki
CENTER

Marknadsföres av:

Funki AB
Fabriksvägen 2
264 39 KLIPPAN
Tel 0435 - 181 90
Fax 0435 - 103 55

Funki AB Sala
Kärrbäck
733 92 SALA
Tel/fax 0224 - 531 65
070 - 624 22 36

NOJ Serviceverkstad AB
Fåglum, Sörgården 655
465 96 NOSSEBRO
Tel 0512 - 542 90
Fax 0512 - 541 40

Nu har vi Sveriges **BREDASTE** betongprogram!

Viktigt

Oljebod

Skydda dina oljecisterner mot läckage och tjuvar!

Betongskivor

Betongrör

Dessutom

- Betongrör i alla dimensioner
- Kabelrännor
- Septiktankar
- Biogastankar
- Specialdesignade produkter
- Mobil betonggjutning

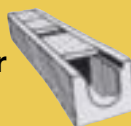
Totalentreprenad på betongvaror

Nötspalt

Svinspalt

Urinrännor

L-stöd

Plansilo

En brunn med vajrarna i topp för att undvika rostskador!

Solbergsbrunnen

Upp till 4 500 m³

Lägg tak på brunnen!

Lägg betongtak på din urin- eller gödselbrunn!
Tätt, beständigt, lätt att lägga!

Larv Cementvaror AB Solbergs
Box 121, Storg 22, 467 22 Grästor
Tel 0514-105 50 • Fax 123 45
www.lantbruksnet.se/solbergs

Bohus Betong
Box 231, 450 53 Hällevadsholm
Tel 0524-403 75 • Fax 421 69
www.bohusbetong.se

Cementgjuteriet i Motala
Liverpoolsgatan 1, 591 60 Motala
Tel 0141-20 28 04 • Fax 20 28 09
www.cementgjuteriet.se

Brännebrona Cementgjuteri
533 97 Götene
Tel 0511-533 33 • Fax 533 66
www.betongkungen.nu

Jämför dig med danska gårdar där grisarna diar fyra veckor

De senaste produktionsresultaten från Danmark sträcker sig fram till april i år och årsvis bakåt till april 1998/1999. Många av parametrarna ligger ungefär lika under dessa år. Det är svårt att förbättra redan bra resultat.

ekonomi

jämförelse

Danskarna brottas med flera svåra sjukdomar och p g a detta ökar dödligheten. Trots detta har de ökat antalet avvanda grisar.

Enligt andra rapporter finns smågrisproducenter med mycket hög dödlighet på grund av PMWS och andra besvärliga sjukdomar, som vi än så länge är förskonade ifrån. Tillväxten under smågrisstadiet har stagnerat, medan den ökar ytterst litet i uppfödningssintervall 30 och 100 kg. Foderförbrukningen ligger också på samma nivå som tidigare.

I dessa besättningar som ingår i P-kontrollen har antalet gyltor som grisat ökat från 20,9 procent 1998/1999 till 33,8 procent 2002/2003. En ökning med drygt 60 procent. Besättningsstorleken har under samma tid ökat från 215 till 267 sugor per besättning, en ökning med 24 procent.

Nils Andersson

T h ovan: Den genomsnittliga produktionsnivån per suggbesättning i produktionskontrollen.

T h nedan: Den genomsnittliga produktionsnivån för slaktgrisar, enligt P-rapporten.

Yorkshireklubbens pris till Vallrum för bästa besättning

Jan Vallgård, Vallrum, fick vid Yorkshireklubbens årsmöte i Sunne motta föreningens pris för bästa yorkshirebesättning 2002. Hagalund hade samma poäng, men vid samma poäng vinner den besättning som har flest kullar. Norsvins nyvalde ordförande Live Höystad delade ut priset.

Trea blev Bällsta, fyra Annedals gård och femma Bodarp.

Maria Kihlberg ny i styrelsen

I Yorkshireklubbens styrelse nyvaldes Maria Kihlberg, QG, efter Anders Thureson, Kivik. I övrigt består styrelsen av Sven Johansson, Svalöv, ordförande, Jan Vallgård, Vallrum, Ingvar Johansson, Knutsgårde, samt Bengt Nilsson, Väla.

Period	april 02- april 03	april 01- april 02	april 00- april 01	april 99- april 00	april 98- april 99
Antal besättningar	750	878	1036	956	1257
Nyckeltal					
Producerade smågrisar per år, st	6264	5715	5244	5041	4844
Vikt per levererad smågris, kg	29,9	29,8	29,5	29,4	30,0
Foder per producerad gris, FEs ¹	106,7	106,9	105,9	105,9	106,1
Härv gyltfoder per gris, FEs ¹	6,8	6,3	6,6	6,7	6,7
Producerade grisar per årsso, st	23,08	22,72	22,49	22,33	22,24
Avvanda grisar per årsso, st	24,03	23,60	23,40	23,18	22,96
Kullar per årsso, st	2,25	2,24	2,25	2,25	2,26
Årssugor, antal	267	246	230	223	215
Kullresultat					
1 inseminations/bet.-kullar, %	33,8	28,6	27,8	21,6	20,9
Levande födda per kull, st	12,3	12,1	11,9	11,7	11,5
Dödfödda per kull, st	1,3	1,2	1,1	1,1	1,0
Avvanda per kull, st	10,7	10,5	10,4	10,3	10,2
Ålder vid avvänjning, dagar	30,0	29,9	29,8	29,3	29,0
Vikt vid avvänjning, kg	7,2	7,3	7,3	7,2	7,2
Döda fram till avvänjning, %	13,4	13,2	12,8	12,4	12,0
Avvanda grisar					
Döda efter avvänjning, %	3,6	3,5	3,5	3,6	2,9
Daglig tillväxt, g	410	415	411	407	427
Brunst/dräktighet					
Ålder vid 30 kg, dagar	86,0	85,5	85,5	85,3	82,9
Spillfoderdagar per kull	16,2	17,1	16,9	17,0	16,9
Från avvänjning till 1 brunst, dagar	6,0	6,1	6,1	6,1	6,2
Omlöpare, %	8,3	8,5	8,7	8,5	8,3
Grisnings-%	84,0	83,7	84,0	84,1	84,6
¹ Beräknat på antal besättningar	704	767	897	841	1103
Fodret är beräknat på grundval av följande kriterier:					
* Det ska beräknas gyltfoder i besättningen					
* Leveransvikten ska ligga mellan 15 och 40 kg					
* Fodret ska följa mallen: 41,3 FEs + 1,57 FEs x leveransvikt + 0,0117 x leveransvikt (inom plusminus 25 %)					
Ovanstående krav reducerade antalet besättningar för beräkningen till 704.					

Period	april 02- april 03	april 01- april 02	april 00- april 01	april 99- april 00	april 98- april 99
Antal besättningar	887	982	1174	1154	1341
Nyckeltal					
Producerade slaktsvin, antal	3748	3290	3180	2991	3005
Daglig tillväxt, g	831	824	817	798	786
Foder per gris/dag, FEs	2,36	2,36	2,34	2,29	2,27
Foder per kg tillväxt, FEs	2,87	2,89	2,89	2,89	2,91
Diverse upplysningar					
Vikt vid insättning, kg	31,7	31,6	31,3	31,0	31,7
Genomsnittlig slaktvikt, kg	77,7	78,1	77,2	76,6	77,1
Tillväxt per producerad gris, kg	70,1	70,7	69,9	69,3	69,3
Klassificering					
Genomsnittlig kött-%	60,0	60,2	60,0	60,0	59,9
Hälsöförhållanden					
Anmärkningar bröstthinnor, %	20,1	22,8	19,7	15,6	15,4
Totalt, avdrag %	12,0	8,5	7,4	7,3	6,6
Döda och kasserade, %	3,8	3,6	3,4	3,6	3,4

Gunilla Elander ny rådgivare vid LRF Konsult

Gunilla Elander, 45, började som svinrådgivare i LRF Konsult 1 juni med placering i Västerås. Huvudsakliga arbetsfältet blir Uppland, Västmanland, Sörmland och

Närke. Gunilla är lantmästare och har en bred praktisk erfarenhet från animalieproduktionen som bl a avbytare, lantbrukslärare, svinskötare, djurskyddsinspektör och hon har haft kalkonuppfödning i eget företag och har jobbat med köttproduktion utomlands några år. /LG

GROBA

FODERAUTOMATER

- FODERAUTOMATER MED NY UTMATNING fr. 600:-
- DUBBELAUTOMAT 2 000:-
- ARATOS RÖRDELAR
- FUNDA BLOCK
- NYTT FUNDABLOCK av lättlinker färdig putsyta
- FAMILJEBOXAR
- VÅGAR
- IDE-RITNINGAR, familjebox
- IDE-RITNINGAR djupströsystem

TEL 0410-270 02. FAX 0410-270 42. ÄVEN KVÄLL.

Egebjerg

- TURBOMAT 2 100:-
- TORRAUTOMAT
- DRICK-O-MAT-VATTENKOPP slaktsvin 275:- smågris 225:-
- TORRUTFODRING
- STALLINREDNING rostfritt med plastplank
- KOMBIBOX födsel till slakt
- STRAW-FLOW BOX
- ANDNINGSMASK AIR-ACE 330:-

**Marknadstillägg?
Efterlikvid?
Hos oss får du
tilläggsbetalning
direkt på din av-
räkning
varje vecka
- året runt!**

- Merbetalning för svensk kvalitet
- Korta transporter
- Human djurhantering
- Effektiv försäljning
- Lönsamt, stabilt, slakteriföretag

**Välkommen att kontakta oss
för mer information!**

Rolf Olsson 0411-665 53
eller 0411-100 71 (bost)
eller mobil 0708-100 726

**- ett litet men erkänt
effektivt slakteri -**

-Sojaprodukter till
smågrisar...-går det?!?
-Inga problem, det finns ju
HAMLET PROTEIN
Mer information om HP-soja
och andra produkter för Era
djur kan Ni få hos oss på
Linkan AB
044-24 79 65 * info@linkan.se

Green Power DET SÄKRA VALET

GREEN-POWER har det bredaste sortimentet av Elkraftverk fr. 4-800 kVA (3,2-640 kW).
I Green Powers lista finns Portabla
- Trakordrivna - Mobila - Stationära-
styrssystem & kraftomkopplare.

ENERGI TEKNIK
EUROPA AB

Tel: 0431-222 90 Fax: 0431- 222 70

**Grisslakten i Linköping
läggs ned under septem-
ber**

MBL-förhandlingarna med anledning av
nedläggningen av grisslakten i Linköping är

klara och slakten avslutas under september.
80 tjänster försvinner, men samtidigt tillsätts
15 tjänster i Kristianstad, 4 i Skara och 3
i Uppsala. Slaktarna i Linköping erbjuds
förtur. Källa: Swedish Meats. /LG

DOSMATIC
som doserar det mesta
av t ex
näring-vitaminer-medicin
och desinfektionsmedel.
Service & reservdelar

TRÄDGÅRDSTEKNIK
Varalöv 262 96 ÄNGELHOLM
Tel:0431-222 90 Fax:0431-222 70

Pigga marknadsnoteringar

På vår hemsida www.agriprim.com jämför du
enkelt aktuella smågris- och slaktsvinspriser.

Prenumerera på vårt kostnadsfria e-postbrev.
Då får du träffsäkra marknadskommentarer två
gångar i veckan.

Anmäl dig nu på
www.agriprim.com

www.agriprim.com | info@agriprim.com | 018-67 38 50

Utrustning i stallar som larmar för övertemperatur och strömavbrott blir krav från och med år 2007. Larm i stallar anser Henrik Gunnarsson, BYS, i sin faktasammanställning om larm i sitt projektarbete, vara en fråga om djurskydd. Slakteriföretagen ställer inga krav på larm. Svensk Fågel har kontraktsskrav att larm ska finnas.

projektarbete

Målet med rapporten var att se hur verkligheten ser ut och på vilken nivå det ligger på ute i praktiken och om användarna är nöjda med larmsystemen. Vidare hur försäkringsbolagen ser på larmfrågan.

Regelbunden kontroll

I förprovade stallar för grisar ska finnas godtagbara förutsättningar att rädda djuren om något händer. Än så länge finns inget krav om larm. Men det blir lag 1 januari 2007. Då ska larmanordningen varna för

övertemperatur, strömavbrott och vid fel på larmanordningen.

Endast för fjäderfä över 2000 djur och i stallavdelningar för kalvar med mekanisk ventilation, ska finnas larmanordningar som varnar för samma fel som kommer för grisar.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av nya djur. Fjäderfästallar med fler än 2000 djur bör vara utrustade med reservelverk.

Utan larm särskild självrisk

Enligt rapporten gäller Länsförsäkringars larmkrav för slaktsvinstall oavsett storlek. Utan godkänt larm tillämpas särskild självrisk på 15 procent av skadebeloppet vid skada som uppkommer genom oförutsett avbrott i tillförseln av el, gas, vatten eller värme.

Funktionsprov varannan månad

Larmets funktion ska provas minst en gång varannan månad. Årligen görs en genomgång av larmet av fackman. Anteckningar om provning ska föras i en driftsjournal. Denna driftsjournal kommer att kollas upp vid skada, trots godkänt larm och godkänd

installation. Tillsynen och servicen måste vara gjord.

Länsförsäkringar ger en premierabatt om fem procent om du har ett godkänt larm installerat. Länsförsäkringars bank i Gävleborg erbjuder ett femårigt räntefritt lån vid inköp av Elotec rökgaslarm.

Skövde Slakteri tillhandahåller en frivillig försäkring där självrisk minskar vid brand om det finns ett larmsystem.

2000 kronor per avdelning

Henric har räknat på kostnaden för installation av ett larm på en grisanläggning utanför Köping. Anläggningen har åtta avdelningar. Larm i vardera avdelningen som larmar för strömavbrott och max temperatur samt larmöverföring till 16 olika telefonnummer kostar runt 16 000 kronor. Strömförsörjning till larmet inklusive batteribackup ingår. Ska larm för minimiventilation ingå kostar det 5 000 kronor extra. Larmingångar för foder finns och kostar inget extra. Installationskostnad tillkommer.

Nils Andersson

200 agroassistenter har under tre år utbildats till grisskötare i Danmark

Ett företag i Danmark, Cortex, har sedan år 2000 snart utbildat 200 medarbetare, agroassistenter, inom grisproduktionen. Alla som genomgått kursen har fått jobb inom näringen.

utbildning

Utbildningen av agroassistenter sker på länsnivå i samarbete mellan Cortex och arbetsförmedlingen och de lokala kommunerna samt grisproducenterna i området och en lokal lantbruksskola.

Prishöjningarna på griskött verkar dröja

Det tycks inte bli några större prisökningar på grisköttet ens under första halvåret 2004, enligt Danske Slagterier. Det är Sektion för ekonomi, statistik och analyser, som gjort beräkningarna.

För andra halvåret är prognoserna att priset blir 8,40 dkr inklusive efterbetalning. För första kvartalet 2004 stiger avräkningspriset till 8,60 och för andra kvartalet 9,00 dkr.

Källa: Landsudvalget, Danmark/Nils

43 veckors kurs och två veckor för arbetsledaren

Enligt en artikel i ds-nyt, majnumret, har Cortex annonserat "Vill du ha fast arbete,

Vätgas heter nu hydrogen

Vätgas har döpts om till det mer internationellt gångbara namnet hydrogen. EU tar nu över medlemsstaternas miljöpolitik. Miljöutvecklingen sker inom EU.

Användningen av hydrogen som bränsle ökar. 2002 levererade Honda och Toyota hydrogenbilar till myndigheter och universitetsinstitutioner i Japan. Mercedes har levererat till världens största paketdistributör, UPS, och GMs gasbil HydroGen används av paketdistributören FedEx. Räckvidd 700 km. Källa: Olof Tegström/Nils

Norsk Hydro meddelar att den första kommersiella tankstationen för vätgas till bilar levererats till Reykjavik på Island. Ständer i kön närmaste åren är Amsterdam, Barcelona, London, Luxemburg, Madrid, Stockholm och Stuttgart. Källa: Planet Ark.

Vätgas kan framställas på många sätt, bl a med hjälp av olika alternativa energikällor. Vätgas kan t ex framställas under perioder då efterfrågan på energi för värme och el är låg.

har vi jobbet åt dig". Typiskt börjar 15 – 20 personer på varje kurs, där något över hälften är kvinnor. Omkring 1/3 slutar utbildningen i förtid, antingen på grund av att jobbet med grisar inte är något för dem eller på grund av bl a allergiska/astmatiska problem. Men de som är kvar är toppmotiverade.

Utbildningen pågår under 43 veckor, fördelat mellan en teoretisk del på lantbruksskolan och en praktisk ute hos en grisproducent, där kursdeltagaren deltar i alla sysslor.

För grisproducenten är det primärt en önskan om att få en stabil och kunnig arbetskraft. Utbildningen vänder sig till större besättningar med krav om duktig personal. Producenterna ska vara inställda på att kursdeltagarna ska ha tid att lära jobbet och känna att det kan vara lite trögt i början.

Även producenten eller dennes förman ska utbildas. Någon av dem ska delta i en tvådagars ledarekurs.

Nils Andersson

Friland fördubblar ekoköttförsäljningen

Danska Friland A/S ska fördubbla försäljningen av ekologiskt kött på ett år, bl a genom att utvidga sortimentet. Friland A/S är störst på ekologiskt griskött i Danmark. Källa: Børsen.

Sunt klimat till sunda grisar!

Hyddor och alla tillbehör för
Frilandsgrisar

A-HYT-TEN D-243 40 Eckernförde
☎ 0510-520 54 (0049 4351 812 -99, Fax -90)
www.a-hyitten.de

SLP

Box 844
251 08 Helsingborg
Tel 042-17 54 00
Telefax 042-17 54 43

Stallfläktar

Motorer 1-fas och 3-fas

Multi-Wing fläktpropellrar
och fläktblad.
Kundanpassad
tillverkning.
Snabba leveranser!

ANIMEK

SYSTEM AB • 262 58 ÄNGELHOLM
www.lantbruksnet.se/animek

Tel 0431-220 10
Fax 0431-222 78

SOJALL GÖDSELPULVER Med garanti

Ladugårdsinrede i Jung AB

535 92 Kvänum
Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

Energilotsen representant i Sverige för Dansk Biogas

Energilotsen, som är en bifirma till Handelshuset Stefan Persson (med bl a Gristorw och Boxnytta) har fått agenturen i Sverige för Dansk Biogas A/S. Dansk Biogas bygger biogasanläggningar i olika storlekar, från gårdsanläggningar till anläggningar för kommuner, slakterier, m m. Exempelvis renoverade man Mikael Hugossons anläggning i Alvik.

VARFÖR TORVSTRÖ?

Torv är **DRYGT** - 2 delar torv suger 1 del vatten

Torv **ABSORBERAR** ammoniak och ammonium - friskare luft

Torv är **BEPRÖVAT** - i Sverige användes 1900 - 1960 160 milj m³

Torv är **SVENSKT** - 40 mossar från Ljungby till Haparanda

FÖRPACKAD eller **LÖSTORV**

Frågor? Beställning? Information!

Bjälkgatan 1 • 824 43 HUDIKSVALL • Fax 0650-54 74 57
Ring Leif tel 070-643 74 15 eller 0650-54 74 00

- DRYGT
- ABSORBERAR
- BEPRÖVAT
- SVENSKT

SKOV ventilationssystem

-vi vet vad som behövs

Ventilation är många saker. Vi är specialister på att välja den ventilationslösning som passar till ditt stall, inredning och produktion.

Kontakta Ingemar Fransson innan du börjar att renovera eller bygga nytt stall.

Ingemar Fransson, Fagottvägen 23, 544 30 Hjo
Tlf/Fax: 0503-14243, mobil tlf.: 070-2254286
E-mail: ifr@skov.dk, www.skov.dk

Blöt mark inget hinder med matarslang Strängarna flyter ihop, spåren blir små

Gödsel spreds i höstvetete den 20 maj på Appuna gård utanför Väderstad i Östergötland. På kvällen den 19e kom det 15 mm regn. Trots det blev det förvånansvärt små spår efter traktorn i marken. Efter matarslangen syntes inga spår alls.

gödselspridning

I en tidigare artikel, i Gris 4 2003, beskrivs hur bra utrustningen tar sig fram i kuperad terräng. Vid spridningen i höstvetet på Appuna gård var kapaciteten också runt 150 kbm per timme. På kvällen den 19 maj kom ca 15 mm regn och gödselspridningen dagen efter bevisar att måttliga mängder regn dagen innan inte utgör något hinder för gödselspridningen. I alla fall inte på den typ av jord som finns på Appuna.

En mycket klar fördel med att marken och grödan är blöt är att gödselsträngen under vardera släpslangen breder ut sig i

en bredare sträng, eller att strängarna möts mellan släpslangarna. Fukten i marken och på bladen binder mycket av gödselns innehåll av ammoniak, varvid grödan kan tillgodogöra

Blöt mark är inget hinder för gödsel-spridning med matarslang. Tvärtom glider matarslangen lättare över grödan.

sig mer av kvävet. "Randigheten" försvinner liksom att den fräna ammoniaklukten i samband med spridningen dämpas eller upphör.

24 meters ramp

Peter Rockler som driver Appuna gård, vill ha en 24 meter bred ramp för att kunna använda sprutspåren vid gödselspridningen. Då blir spåren ännu mindre märkbara.

De mycket stora fördelarna med matarslangsspridningen är att gödselgivan kan bestämmas och hållas på önskad nivå oavsett fältlängden. Inga uppgjorda markvägar behövs, som kan vara nödvändiga för tunntransporterna till och från fälten och som kan begränsa gödselgivan eftersom innehållet i tunnan ska räcka till given sträcka.

Nils Andersson

Vikten av matarslangsspridaren är endast några hundra kg. Den största tyngden är traktorn, vilken måste ha kraft att dra matarslangen och tyngd för att undvika slirning.

T v: Trots blöt mark blev hjulspåren efter traktorn små.

Nedan: Spridning kan ske med upp till 24-meters ramp.

Fler danska grisar får behålla mer svans

Danmark fick ändrade regler om svanskupering och kastration 15 maj. Det blir nu lite svårare att få kupera svansarna, men det finns många hål i reglerna.

djurskydd

Grisarna får nu endast svanskuperas om det är ett konkret krav från veterinär synpunkt. Är grisen mer än fyra dagar gammal ska grisen bedövas innan kupering. Grisar får inte svanskuperas rutinmässigt, men här är undantagen:

- Spädgrisar kan svanskuperas 2-4 levnadsdygnet om det är dokumenterat att det på driftsenheten skett skador som en följd av att kupering inte är gjord. Svansen ska kuperas minsta möjligt och högst halva svansen.
- Svanskupering får ske enligt ovan utan föregående bedövning om kuperingen utförs av veterinär eller därtill utbildad person som har erfarenhet att svanskupera spädgrisar med passande medel och under hygieniska förhållanden.
- Innan svanskupering företas ska man ha försökt förhindra svansbitning på annat sätt med hänsyn tagen till miljö och belägningsgrad. Dåliga stallförhållanden eller driftsledarsystem ska ändras.
- Sker svanskupering efter spädgrisens fjärde levnadsdygn ska djuret ges långverkande smärtbehandling.

Kastration

Grisar må endast kastreras om djuret är bedövat innan kastrationen företas. Det är huvudregeln, men här är undantagen:

- Kastration av spädgrisar kan ske utan föregående bedövning, om det sker så tidigt som möjligt innan djurets 2-7 levnadsdygn. Kastrationen må endast utföras av veterinär eller därtill utbildad person och som har erfarenhet att kastrera spädgrisar med passande medel och under hygieniska förhållanden.
- Företas kastration efter grisens 7 första

levnadsdygn, ska djuret ges långverkande smärtbehandling. Källa: Landsudvalget

Nils Andersson

Thomas Ahlgren efterträder Karl-Erik Andrae i Elcco Food 1 september

Karl-Erik André slutar efter 10 år som vd i Elcco Food, när avtalet går ut 1 september, och efterträds av Thomas Ahlgren, som är ekonomichef i företaget. Han är även vd i dotterbolaget Protell Foods, som bl a gör buljongråvara, m m. Thomas har jobbat inom slaktsfären i många år, bl a som ekonomichef i Dukat livsmedel och på en rad andra poster.

Matarslangsystem är framtidens gödslingsteknik!

Börja ge startgiva tidig vår
– övergödsla i växande gröda
Ingen vägtransport
– inga fältspår

24 m ramp infällbar bakom traktorn
– du kan använda dubbelmontage
150 kbm/t även i backar och sidlut

Bruttovägen 4, 175 04 Järfälla
Tel 08-580 100 70 • Fax 08-580 251 07
www.astimac.se info@astimac.se

Många gårdar har fått salmonella

20 000 salmonellaprover har tagits i foder och på träck från grisarna i 80 stallar. 17 extra distriktsveterinärer var en helg inkallade för att klara den extra belastningen. När det här skrivs har 77 gårdar som fått misstänkt smittat foder från Lantmännens foderfabrik i Norrköping provtagits. På 6 gårdar har man kunnat dra en lättnadens suck, men på hela 36 gårdar har man fått det tunga beskedet att salmonella hittats på gården, medan övriga fortfarande väntar oroligt på besked.

salmonella

Det är alltså en stor procent av de gårdar som fått foder från norrköpingsfabriken, som också fått smittan ut till gården. De som får besked om att inte vara smittade

får spärningen omedelbart hävd och får leverera djur till slakt som vanligt.

80 gårdar har fått foder från den tillverkningslinje där salmonellabakterier etablerat sig i den delen där det färdiga fodret finns. Det är inte ovanligt att det kommer in salmonellabakterier med råvarorna, men eftersom fodret värmebehandlas ska det inte finnas några bakterier i det färdiga fodret.

Övriga tillverkningslinjer i Norrköping har också kontrollerats. 274 utlastningsprover på fjäderfä- och svinfoder har tagits vid dessa linjer. Av 186 prover på fjäderfäfoder var inget smittat och av 88 på svinfoder var ett smittat, trots att det inte kom från den drabbade tillverkningslinjen. Det kan bero på att samma provtagningsutrustning använts, enligt pressmeddelande från Lantmännen.

Av de 77 besättningar som provtagits finns 62 i Östergötlands län, 6 i Sörmlands, 6 i Kalmar, 2 i Västmanlands och 1 i Stockholms län, enligt SVA.

Lantmännen hämtar nu tillbaka smittat foder och kör det, liksom foderresterna

från saneringen av fabriken, till ett värmekraftverk för förbränning.

Lantmännen har kritiserats för att foderbilarna kan ha medverkat till smittspridningen och att de inte sanerats omedelbart när smittan upptäcktes. Den sena saneringen beror på att ingen insåg smittans omfattning. Det var först när det stod klart att smittat foder följt med ut till gårdarna, som saneringen skedde, framgår det av pressmeddelandet. 27 juli var alla bilar sanerade.

Desinfektera transportfordon till gården

Betydelsen av att förhindra att transportfordon sprider smitta från gård till gård kan inte nog understrykas. Det gäller framför allt djurtransporter och foderbilar men också alla andra fordon som förflyttar sig från besättning till besättning, t ex veterinärer, seminörer, klövverkare, försäljare, etc. Därför är det viktigt att man har klart för sig vilka fordon som får komma in på gården och ha ett program för hur man ska behandla dem som släpps in, för att minimera risken för smittspridning.

Virkon S är det naturliga valet för desinfektion av transportfordon. Tillverkaren har utarbetat kompletta biosecurityprogram att följa just för transportvagnar (Vehicle Biosecurity Programmes). Ev påverkan på material har också testats (Independent report puts Antec's Virkon® S in the clear on the question of vehicle corrosion) Dessa program och rapporter finns att hämta på tillverkarens hemsida www.antecint.com. Här finns också mer generella artiklar i ämnet t ex Biosecurity of transport av Jake Waddilove, publicerad i Pig International.

Virkon S används sedan flera år för desinfektion av djurtransportbilar i anslutning till gränsovergångarna i Trelleborg och Helsingborg. Produkten har också valts av För-

Reparation av reverserande skruv utlöste smittan i foderfabriken?

4-5 maj renoverades en reverserande skruv för foderpellets vid en av tillverkningslinjerna vid Lantmännens foderfabrik i Linköping. Kvarliggande foder i den trasiga skruven, som på felet inte upphettats tillräckligt, har vid reparationen fallit ned i en kyl. Kylen har efter reparationen rengjorts genom dammsugning, men kanske ändå haft smitta kvar.

Kjell Larsson, Lantmännens foderdivision, har för dagen den teorin om orsaken till spridningen av salmonella från Norrköpingsfabriken.

Efter blandningen av fodret går foderströmmen till en expander. Där tillförs energi med ånga och pelleterna upphettas så att alla smittämnen avdödas. Under expandern ligger en transportskruv som går att köra åt

båda hållen. Reverseringsmöjligheten finns därför att det första fodret som kommer ut ur expandern inte omedelbart får fastställd temperatur, utan måste köras tillbaka i processen för ny upphettning.

19 maj togs miljöprover från tillverkningslinjen. Ingen salmonellasmitta konstaterades. 13 juni stängdes fabriken, sedan Salmonella Cubana hittats.

Norrköpingsfabriken är inte byggd på samma sätt som de andra fabrikena, säger Kjell Larsson. Samma problem bör därför inte kunna uppstå på andra anläggningar. Vi ska i samråd med berörda myndigheter bestämma vad som ska göras för att ingen liknande händelse ska kunna inträffa igen.

Jordbruksverket betalar ersättningar

Jordbruksverket betalar ut ersättning i förskott, a conto-utbetalning, till lantbrukare vars gårdar drabbats av salmonella. Enligt zoonoslagen kan lantbrukare som får salmonella på sin gård få ersättning av staten för de kostnader och förluster som uppstår till följd av myndigheternas arbete med att bekämpa smittan.

För lantbrukare som är med i frivilliga kontrollprogram för salmonella ersätter vi 70 % av kostnaderna för t ex förlorat djurvärde och produktionsbortfall, säger Niclas Purfurst, chef för Jordbruksverkets företagsenhet.

Vi kommer nu att tillsätta en större utredning för att hitta orsakerna till det som hänt på foderfabriken. Bland annat kommer vi att titta närmare på företagets hygienrutiner och hur de har följts. Vem som slutligen blir ansvarig för kostnaderna är en senare fråga, säger Leif Denneberg, SJV.

Swedish Meats betalar á conto

Den grisuppfödare som drabbats av salmonellasmittan och råkar i likviditetskris på försenad slakt eller sänkt avräkningspris kan få förskott på framtida leveranser till Swedish Meats. Det säger Svenska Djurhälsövärdens vd Jan-Åke Robertsson. Han berättar även att veterinär Gunnar Johansson finns vid slakteriet i Linköping för att hjälpa uppfödarna till rätta med praktiska frågor relaterade till salmonellautbrottet. Gunnela Ståhle, LRF, har uppgiften att förklara för allmänheten vad som hänt och berätta varför olika åtgärder vidtas, t ex utslaktning.

Inget griskött har kommit ut på marknaden, vad vi hittills kunnat konstatera, säger Jan-Åke.

Merkostnaden för sanitetsslakten är 6-8 kr. Grisuppfödarna avräknas således med kanske endast någon krona per kg. Vem som

i slutänden ska betala förlusten, är en fråga för framtida utredningar.

Salmonella Cubana har påträffats flera gånger tidigare i foder, men avdödas i värmebehandlingen, säger Jan-Åke. Det är en typ som inte etablerar sig hos djuren och man kan "vänta ut" avläkning av smittan. Ingen har sett en sjuk gris och det finns ingen lös avföring.

Salmonellatypen är inte heller aggressiv på människor. Ingen har smittats, men om så skulle bli fallet, kommer knappast någon att ens märka av det, säger han.

Jan-Åke Robertsson har just fått beskedet att vissa lättnader i restriktionerna vid slakten i Linköping kan göras. Kropparna får hängas i en vanlig kyl, vilket underlättar vid slakten. Däremot är hastigheten på slaktbandet fortsatt nedsatt.

Lars-Gunnar Lannhard

Salmonellatypen i Östergötland S. Cubana mild variant och ovanlig bland människor

Den aktuella serotypen hos drabbade grisbesättningar i bl a Östergötland är S. Cubana, som är en ovanlig serotyp bland människor (det finns ca 2 500 olika serotyper). Två fall med denna serotyp rapporterades 1997 varav åtminstone ett av dessa var utlandssmittat. Sedan dess har inget fall rapporterats förrän i januari 2003, detta var dock med all sannolikhet också utlandssmittat. Hittills har således inga humanfall rapporterats som kan härröras till de smittade gårdarna. Källa: SVA.

svarsmakten för att användas vid desinfektion av fordon, utrustning, containrar m m som ska tillbaka till Sverige efter utlandsuppdrag. Försvarsmakten har noggrant gått igenom sina kriterier för val av produkt och konstaterat att Virkon S bäst uppfyller dessa.

Ingen salmonellatyp motståndskraftig hittills

Salmonellabakterier är mycket känsliga för Virkon S. Man har ännu inte funnit någon serotyp av salmonella som är motståndskraftig mot Virkon S. Virkon S är testat av oberoende institutioner på en rad serotyper och dokumentation finns tillgänglig på tillverkarens hemsida www.anticint.com.

Virkon S har ett mycket brett användningsområde; t ex foderfabriker, slakterier, foderanläggningar på gården, stallar med och utan djur, vattenledningssystem, stövelbad, m m.

Virkon S finns i fyra förpackningsstorlekar; 50 g, 500 g, 2,5 kg och 5 kg. Produkten finns att köpa i bl a lantbrukets handel, t ex hos Granngården. Den kan också beställas från postorderföretag som Boleprodukter och Nordpost.

Info: 042-28 80 00 eller animalhealth.marknad@pharmacia.com

Karin Murén

Pfizer, f d Pharmacia Animal Health

VÄLJ RÄTT!

GLASFIBERSILO

- Behållare av glasfiberarmerad polyesterplast
- Varmgalvaniserat stativ
- Konvinkel 70°

Nyhet!

SAME
SIC SYSTEM

Systemet med de låga lagringskostnaderna

Fyra storlekar

- 12 m ³	7,2 - 7,8 ton
- 20 m ³	12 - 13 ton
- 26 m ³	15,6 - 16,9 ton
- 31 m ³	18,6 - 20,1 ton

Standardutrustning är

- inblåsningsrör
- avluftningsrör
- manlucka
- inspektionsglas
- skruvlåda typ 1 - 3

VTE
EXKAVATÖR 902 00000000 - TEL. 0411-33 68 00 - FAX 0411-33 68 05
info@vte.se - 08-66-94-60-90

Weda hygiensäkra blötutfodringar

Weda blötutfodringar är lätta att hålla rena och du kan styra den hygieniska kvaliteten på fodret

☛ Ny form på locket underlättar rengöring

☛ Roterande munstycken ökar trycket i vattenstrålarna

☛ Omväxlande syra- och alkalisk diskning

☛ Hy-light desinfektion med UV-ljus

☛ Tät fodersluss släpper inte ut vattenånga i foderröret

☛ Automatisk pH-reglering av fodret med syra

Bygg om din befintliga anläggning till Wedas vattenersättningssystem BW+ för din egen ekonomi!

- **BW+** minimerar aminosyraförlusten
- **BW+** är enda system som klarar långa foderslingor utan spillvatten
- **BW+** kan byggas in i befintliga system
- **BW+** doserar exakt med 100 g vågceller

SVENSKA FODERAUTOMATIK AB

Oskarström 035-18 19 60
Vejbystrand 0431-241 24
Gotland 0498-48 12 62
Trönödal 0270-360 33
gunnar@infomatic.se

Välj rätt betongkvalitet vid gjutning så du kan bekämpa lukt och ammoniak i stallet

Syror kan skada betong, det känner vi till från utfodring med vassle och annat foder med lågt pH. I Danmark finns flera olika metoder att bekämpa lukt och ammoniak med hjälp av framför allt svavelsyra. I Sverige finns det främst en metod, GylleFresh, som kan användas både stallar och utanför stallarna i gödselbrunnen för att bevara kvävet och minska lukten vid gödselspridning. Även GylleFresh innehåller syror, svavelsyra och fosforsyra. Vad du kan göra vid gjutning av betong för att undvika skador vid syraanvändning, det undersöks fn i Danmark.

betong

Dansk Landbruksrådgivning Landscentret, avdelningen Byggeri og Teknik, undersöker syrorens påverkan på olika betongkvaliteter tillsammans med Aalborg Portland, en tillverkare av cement. Försöken är inte på långa vägar avslutade, men Landscentret har sammanställt ett byggblad med allmänna råd

som gäller tills något går att utläsa av försöken. Det är dels teoretiska beräkningar och praktiska erfarenheter från andra verksamheter och gäller pH ca 5,5. Gödsel har typiskt pH 7 – 8. Vid pH 5,5 och lägre kan det bli allvarliga problem med betongens hållbarhet, skriver man.

Det man redogör för hittills är när pH är över 5,5. Det är en situation där man tillsatt svavelsyra i flytgödsel i en process, som innebär att gödsel från gödselkanaler töms i en pumpbrunn och behandlas med syre och syra och en del av flytgödseln spolas tillbaka in i gödselkanalerna igen. Den sura behandlade flytgödseln sänker därmed pH på den gödsel som grisarna ger ifrån sig och faller ned i kanalerna. Men problemet finns även om du behandlar gödsel med syra och sedan fyller på med obehandlad gödsel. Då kan betongen i gödselbrunnen påverkas.

När således svavelsyra tillsatts så att pH är 5,5, stiger pH när färsk gödsel tillförs. Syran neutraliseras och mängden sulfat i gödseln ökar. Obehandlad gödsel innehåller ca 200 mg sulfat per liter. Under försurningsprocessen stiger sulfatnivån till 4 000 till 6 000 mg per liter. De angrepp på betongen som sker under sulfatnedbrytningen anses vara mer skadlig för betongen än vad syrepåverkan är, skriver man.

De råd som ges i byggbladet gäller Aalborg

Portlands produkter och sammansättningen i cementen kan variera mellan tillverkare. Men man säger att betong som klarar syrapåverkan inte behöver bli dyrare, eller inte mycket dyrare, än om man väljer en konventionell betongkvalitet. Det kan således vara skäl att välja rätt betongkvalitet när du bygger, skriver man, så att du kan utnyttja kommande tekniker för att bekämpa lukt och ammoniak från dina stallar. Det är dyrare att genomföra åtgärder senare.

Av Aalborg Portlands produkter kan man använda följande till botten och kanalväggar i gödselkanaler och i gödselbrunnar:

Lavalkali Sulfatbeständig cement (ev med flygaska och microsilica).

Vit cement (Aalborg White) (ev med flygaska och microsilica).

Rapid cement med tillsats av minst 15 % flygaska (ev med microsilica).

Basis cement med tillsats av minst 15 % flygaska (ev med microsilica).

Till sidor i gödselbassänger kan ökade krav vara aktuella.

Din betongleverantör vet säkert mer och kan översätta betongkvaliteterna. Se även mer information på Landscentrets hemsida www.lr.dk

Både flygaska och microsilica är avfallsprodukter. Flygaska är sot från kraftvärmeverk, alltså ett fint puder som gör betongen tätare. Obs! Ändrar betongegenskaperna, hållfasthetsberäkningen kan behöva göras om.

Microsilica används i utsatta betongkonstruktioner, t ex broar. Det används mycket i Norge, där tillverkning sker. Se Elkems hemsida www.concrete.elkem.com/

Tillsats av syra i gödseln kan minska ammoniakavgången upp till 80 proc, anser man. Källa: Landscentret.

Fel hålla uppe grispriset i början av året

-Med facit i hand kan vi konstatera att det var fel att hålla uppe grispriset i början av året och hoppas på bättre tider längre fram, sade Johan Andersson, Swedish Meats, vid en stallvisning i Spångboda, Frövi. Enligt min mening var det också fel av EU att lägga pengar på infrysning av grisköttet efter jul, för att sedan ta fram det ur frysarerna inför grillsäsongen. Vi kan nu se att detta inte löst några problem, sa han.

grispriset

Inte underbalansera budgeten

Swedish Meats ordförande Sören Kvantenå säger ungefär samma sak i en intervju med Landbruk. I fortsättningen ska det inte kalkyleras in något budgetunderskott för Swedish Meats för årets första svaga månader, slår han fast. Dvs, grispriset ska sättas i relation till avsättning och ekonomin i föreningen. Det blir således i fortsättningen ett helt marknadsstyrt avräkningspris.

Lars Hultström ny ordförande i Sveriges Grisproducenter

Lars Hultström, Fors säteri, Katrineholm, valdes till ordförande efter Anders Kjellerby, Uppsala, när Sveriges Grisproducenter höll årsstämma i Sunne. Avgick ur styrelsen gjorde även Catharina Alwall, Kristianstad. Erik Burén, Burträsk, och Christer Wannebro, Fjälkinge, nyvaldes och Anders Wiberg, Lidköping, omvaldes. Dessutom ingår i styrelsen Per-Inge Pålsson, Fjälkinge, Annika Bergman, Örebro, och Sven Johansson, Svalöv.

I motioner till stämman från Östergötlands,

resp Skaraborgs länsföreningar krävde man mer aktivitet i Sveriges Grisproducenter och en verksamhetsledare som kan bevaka branschens intressen. Styrelsen fick i uppdrag utreda.

Lars Hultström sa vid stämmans avslutning att det inom dagens organisation och med nuvarande ekonomiska resurser inte går att göra mera, men att en heltidsanställd verksamhetsledare behövs om det ska hända något. Föreningen har 1640 medlemmar. Nästa årsstämma hålls på Gotland.

Dalsjöfors Slakteri övertar Mäster Olofs Kött

Dalsjöfors Slakteri har förvärvat styckningsföretaget Mäster Olofs Kött i Göteborg. Genom köpet kommer slakteriets styckningskapacitet att mer än fördubblas. Mäster Olofs Kött är idag en etablerad leverantör till de stora grossisterna och större butiker i Göteborgsområdet.

Mäster Olofs Kött AB är sedan länge slakteriets största kund på helfall. Verksamheten vid styckningsföretaget kommer att bedrivas som ett fristående bolag med oförändrad inriktning och med bibehållet varumärke. Tomas Kron fortsätter som platschef.

Swedish Meats 100 miljoner back, stålbad inlett

-Ryktena om att Swedish Meats går med 100 mkr back har satt kaffet i vrångstruppen på många av våra medlemmar, sade Johan Andersson, när han talade om grisproduktionens utsikter vid en grisuppfödarträff med stallvisning vid Spångboda gård, Frövi, norr om Örebro. Dessvärre är ryktena sanna, sa Johan. Ett stålbad väntar med aviserade nedläggningar av svinslakten i Linköping, viss nötslakt, charkproduktion och terminalhantering, osv. Men detta räcker inte, vi måste skära ned antalet anställda, vilket bl a går ut över många tjänstemän. Vi måste sänka kostnaderna med 300 - 400 mkr.

-Det var fel att inte lägga ned Linköpings-slakteriet tidigare, när det var på tal. Vi måste nu komma till rätta med överkapaciteten, som dessutom riskerar att öka, eftersom vi räknar med att tappa ytterligare ca 2 - 3 % av den svenska slaktandelen.

-Nedläggning av enheter är negativt och

Anteckna salmonellarelaterade händelser LRF Konsult biträder skadelidande

LRF Konsult i Linköping har bildat en arbetsgrupp bestående av 4 - 5 ekonomer och juridiskt sakkunniga, samt två grisexperter, som kan biträda dig som råkat ut för problem och kostnader för salmonellautbrottet i Östergötland och angränsande områden. LRF Konsult har bland sina anställda bl a en jurist, Lars Falkenlind, som varit med om

vi måste räkna med att tappa leverantörer till konkurrenterna, sade Johan. Dessutom minskar den svenska slakten totalt sett, vilket går ut över alla slakterier. Men privatslakten gör allt för att fylla sina slakterier och då tar man inte bara leverantörer av varandra, utan framför allt från Swedish Meats. Våra slaktandelar naggas således i båda ändarna.

-Vår styrelse har insikten om var vi står och kommer att vända företaget rätt igen, försäkrade Johan de till stallvisningen talrikt församlade uppfödarna. /LG

liknande situationer tidigare. Det finns även en referensgrupp med olika experter.

-Om du misstänker att du drabbats på ett eller annat sätt, kan du ta kontakt med LRF Konsult vid tillfälle, säger Börje Kindsjö, chef för svinrådgivningen inom LRF Konsult. Men du ska omedelbart börja anteckna allt som händer, d v s föra en detaljerad dagbok över allt som sker på gården.

-Inled alla anteckningar med dag och klockslag och ev omständigheter kring händelsen. Det kan vara skötselrutiner, djurflyttningar, foderleveranser, dina telefonsamtal eller andra samtal med utomstående om händelser på gården, osv, osv.

-Ska du kräva ersättning från försäkringar eller Jordbruksverket ska du kunna bevisa i detalj vad som hänt och omständigheterna kring händelserna. Det är bra att ha olika former av stöd för minnet. /LG

Produktguide/Servicekupong Gris

Jag önskar att följande företag lämnar mer information direkt till mig, stryk under eller kryssa för:

☐ A				☐ Inredningar	plast-, rostfritt	Groba	21
☐ Avelsdjur		Avelspoolen	5	☐ Inredningar	repsatser	AIS/AvestaPolarit	15
☐ B				☐ Inredningar	rostfria, plast	AIS/AvestaPolarit	15
☐ Betonggjutning	mobila blandare	Solbergs/Larv	19	☐ Inredningar	stål, betong, plast	Ydre-Grinden	2
☐ Betongprodukter		Simia	7	☐ Inredningar	utfodringsbås	Myrby	25
☐ Betongrör	vanlig betong/Alfa	Solbergs/Larv	19	☐ Inredningar	Vedevågsboxen	Myrby	25
☐ Biogasbehållare	betong-	Solbergs/Larv	19	☐ Inredningar		Funki AB/NOJ	19
☐ Brunnstak	betong	Solbergs/Larv	19	☐ Inredningar		Siko	15
☐ Byggmateriäl	lättklinker	Groba	21	☐ Inredningar		Stallbyggen	32
☐ Byggnation	djurstallar	Stallbyggen	32	☐ J			
☐ Byggnation	ritningar	Groba	21	☐ Järnpreparat	FerVital	Agri Syd Center Gross	25
☐ Byggnation	stallbyggnader, rådgivning	EG Bygg AB	17	☐ Järnpreparat	injektion, Gleptosil	Pharmacia	9
☐ D				☐ Järnpreparat	injektion, Pigeron	Lövens Läkemedel	32
☐ Dammbekämpning	Blötlägg, kylning	Ergo Miljö	9	☐ Järnpreparat	injektion, Ursoferran	Vetpharma	17
☐ Desinfektionsmedel	torr-, Staldren	Foder & Spannmål	25	☐ Järnpreparat	pasta, TransFer	Bole	3
☐ Doserare	Dosmatic	Trädgårdsteknik	21	☐ Järnpreparat	torv, Gristorw	Södra Århults Torv	1
☐ Doserare	vätske- Dosatron	Bole	3	☐ K			
☐ Dräktighetstestare	Dosatron	Bole	3	☐ Kabelrännor		Solbergs/Larv	19
☐ E				☐ Klövbädd	betong, för nöt	Solbergs/Larv	19
☐ Elkraftverk	traktor-, Green Power	Energi-Teknik	21	☐ Krossar	reservdelar, Skiold	Rotage	11
☐ Elverk	mobila, traktordrivna	Kvänums Järn	15	☐ Kvarnar	reservdelar, Skiold	Funki AB/NOJ	19
☐ F				☐ Kvarnar	skiv-,	Rotage	11
☐ Foderautomater	ad lib, Turbomat, m m	Groba	21	☐ Kvarnar		Simia	7
☐ Foderautomater	Piggomat	Skälby Maskin	13	☐ L		Funki AB/NOJ	19
☐ Foderautomater	torr-, våt-, Verba	Bole	3	☐ Lampor	infraröd-, lågenergi-	Bole	3
☐ Foderautomater		Ydre-Grinden	2	☐ Larmanläggningar		Skov	23
☐ Foderkomplement	smågris-, Kick-Start	Bole	3	☐ M			
☐ Foderrobotar	torrfoder-	Ydre-Grinden	2	☐ Managementprogram	Info Matic	Skov	23
☐ Fodertillskott	Orego-Stim	Ecopharm	32	☐ Märkning	spray	Bole	3
☐ Foder	premixer	Kvarnbyfoder	9	☐ O			
☐ Frilandshyddor		A-Hytten	23	☐ Oljebod	kassun med/utan påbyggn.	Solbergs	19
☐ G				☐ Omrörare	rostfria	Fribergs	13
☐ Gödselbrunnar	betong	Solbergs/Larv	19	☐ H			
☐ Gödselpump	Landia	Neuero	5	☐ Reningsanläggningar	septiktankar, reningsverk	Solbergs	19
☐ H				☐ Ryggspurtor	batteridrivna	Trädgårdsteknik	15
☐ Halmskärare	hydraulisk	Skogaby Stallmiljö	15	☐ Rådgivning		KLS	32
☐ HP-Soja	Hamlet Protein	Linkan	21	☐ S			
☐ Hydraulcylindrar		LR-System	13	☐ Silor	betong, plan-	Avelspoolen	5
☐ Hygienförbättrare	Boxnytta	Södra Århults Torv	1	☐ Silor	foder	Solbergs/Larv	19
☐ Högttrycksvättar	Kränzle	Gelins	13	☐ Silor	glasfiber-	Stallbyggen	32
☐ I				☐ Silor	glasfiber med cyklon	Y-Te	27
☐ Information	webb, internet	Agriprim	21	☐ Skyddsutrustning	andningsmask	Rotage	11
☐ Inomgårdsme.	utrustn. tillbeh.	Siko	15	☐ Slaktmognadsmätare	Värde mätaren	Groba	21
☐ Inredningar	betongmellanväggar	Solbergs/Larv	19	☐ Slakt		Pigliner	15
☐ Inredningar	PanelTech	Stallsystem	17			Ginsten Slakteri	4

Quality Genetics och Finnpig ökar samarbetet Avelspoolen, Norsvin, och Faba erbjuds ansluta

QG i Sverige och Finnpig i Finland har avtalat (hittills endast muntligt) att öka samarbetet med sin avel. Både QG och Finnpig understryker dock att inga dörrar är stängda och att ett nordiskt samarbete kan aktualiseras senare.

Johan Andersson: -Som två kooperativa företag med redan 12 - 13 års samarbete om hampshire, har vi mer samsyn och färre problemområden att lösa. Vi sätter igång vårt fördjupade samarbete omedelbart efter semestern. Bolag eller ej har vi inte diskuterat. Samarbetet är viktigast, inte formerna. Avelsunderlaget blir 4 milj suggor.

-Vi diskuterade parallellt olika vägar, med Avelspoolen om nationellt bolag, med Danmark, samt tekniskt samarbete med Norsvin. Den nu valda lösningen är bra att börja med och vi stänger inga dörrar för öv-

riga avelsföretag att bli med i samarbetet senare, säger han.

Samma sak säger Finnpigs vd Pär-Gustav Lindh:

-Vi ser gärna att de andra avelsbolagen kommer in i samarbetet senare. Nu börjar vi samarbetet med att byta gener med QG, ha gemensamma avelsmål och utvärdera djuren i samma databas. Befintlig personal ska användas även i det gemensamma arbetet.

Finnpig har även sedan tidigare samarbete med Norsvin om duroc som fjärde ras. Det samarbetet fortsätter.

-Vi har inget att invända mot att Finnpig samarbetar med Norsvin, som tidigare, säger Johan Andersson. /

För Avelspoolens del innebär det svensk-finska kooperativa avelssamarbetet att man är tillbaka på ruta ett. Avelssamarbetet med

Avelspoolens norska delägare Norsvin fortsätter givetvis som vanligt.

-Vi beklagar att det inte blev något samarbete inom Sverige, säger Avelspoolens vd Hans Agné. Nu måste vi snarast fortsätta planeringen för det seminstitutionsbygge i Hudaryd som skrinlades när Nordic Avel började diskuteras.

Enligt ett pressmeddelande så sent som 24 juni inbjöd Avelspoolen QG till ett mera löst format samarbete om praktiska frågor, utan att bilda särskilt bolag och där problemområdena lämnas utanför. QG vill som bekant behålla kontrollen över hampshire och Avelspoolen vill inte bilda bolag med mindre än att allt ingår.

Först informellt samarbete om avel, semin och livdjur. När detta fungerar kan man bilda ett nationellt bolag, var tanken.

Slakt		Skövde Slakteri AB	11	Ventilation	fläktar	Animek	23
Slakt		Dalsjöfors Slakteri	15	Ventilation	skorsten m luftbland.	Madsorask	32
Slakt		KLS	32	Ventilation	undertryck, neutral, m fl	Skov	23
Slakt		SLP	23	Ventilation		Funki AB/NOJ	19
Slakt		Sydkött	21	Ventilation		Siko	15
Smågrisvåg		Profilvågen	9	Ventilation		Stallbyggen	32
Smågrisvärmare	värmelampor	Bole	3	Ventilation		Ydre-Grinden	2
Spalt	betong-	Stallbyggen	32	Ventilation		Simia	7
Spalt	betong	Solbergs/Larv	19	Ventilation		Stallsystem	17
Strömedel	torv	Råsjö Torv	23	Vågar	balkvåg	Profilvågen	9
Stålbjggnader		LR-System	13	Vågutrustning		Pondis	13
				Väggelement	betong, isolerade	Solbergs/Larv	19
T							
Tandslip	Pigmatic	Bole	3				
Transportörer	Flex 90, System 100	Rotage	11				
Transportörer	Syssem 100 A	Rotage	11				
U							
Urinrännor	betong	Solbergs/Larv	19				
Utfodringar	blöt-, torr-	Infomatic	27				
Utfodringar	blöt-	NOJ Serviceverkstad	11				
Utfodringar	blöt-	Pondis	13				
Utfodringar	Daltec	Stallsystem	17				
Utfodringar	torr, blöt	Funki AB/NOJ	19				
Utfodringar	torr-	Simia	7				
Utfodringar		Stallbyggen	32				
Utgödslingar	lin-, hydraulik	Ydre-Grinden	2				
Utgödslingar	Mullerup	Tuna	5				
Utgödslingar	skrap/hydraulisk	Harry Johanssons	15				
Utgödslingar		Siko	15				
Utgödslingar		Stallbyggen	32				
Utgödslingar		LR-System	13				
Utgödslingar		Simia	7				
V							
Vattensättningssystem	BW+	Infomatic	27				
Vatten till grisar	bitventiler	Bole	3				
Vatten till grisar	kopp, Drick-O-Mat	Groba	21				
Vatten till grisar	ventiler, skålar	jalmarson	32				
Ventilationstätt		Ergo Miljö	9				

Här kan du beställa omslagsbilden som vykort!

**Konstnär
Ingrid
Bergsten**

Tel 019-57 33 36

Fjugestavägen 9, 692 73 Kumla

Formi ökar tillväxten och foderutnyttjandet Har även effekt på E-coli och salmonella

Formi är en fodertillsats med tillväxt-befrämjande egenskaper och är det första alternativ till antibiotika som godkänts av EU. Förutom tillväxt-befrämjande egenskaper har Formi effekt mot E-coli och salmonella. BASF lanserar nu Formi på bred front i Europa och även Sverige efter EUs senaste godkännande av högre dosering 14 april.

nya produkter

Produkten togs fram för några år sedan av Norsk Hydro och har sedan testats i flera länder. Försök har även gjorts i Sverige. Tidigare var Formi godkänd för inblandning i foder med 0,6 proc, men tidigare i år godkändes Formi för inblandning i smågrisfoder med 1,8 proc och slaktsvinsfoder 1,2 proc. Vetenskapliga foderkommittén inom EU har fastställt att användningen är säker.

Omfattande dokumentation

Testerna av Formi har varit mycket omfattande. Fler än 100 vetenskapliga försök har gjorts vid många forskningsinstitut över

hela Europa under sex år. Man har tittat på säkerheten för grisen, hanteringen, miljön och konsumenten.

Vid testerna har upp till 7,2 % inblandning utvärderats utan att några biverkningar konstaterats, skriver K C Kjeldsen, BASF och M Øverland, Hydro Formates i en uppsats.

Formi är en syrasalt av myrsyra och framstår som ett vitt, kristalliskt pulver. Produkten består till 96,5 % av den aktiva substansen kaliumdiformiat. Resterande 3,5 % utgörs av vegetabiliskt fett, silikat och vatten.

Jämfört med andra flytande organiska syror har Formi en rad fördelar. Produkten är torr och nästan luktfri. Den är endast lokalt irriterade i kontakt med huden och är inte etsande. Den är endast svagt korroderande på metall. Endast små mängder formiat avdunstar vid foderframställningen.

Formi är utvecklat av Norsk Hydro i samarbete med KFK i Danmark. Rättigheterna till försäljning och marknadsföring övertogs 2002 av BASF, men produktionen sker fortsatt vid Norsk Hydro i Norge.

T v: Doseringsförsök med Formi till smågrisar, effekt på tillväxten.

T h: Doseringsförsök med Formi till smågrisar, effekt på foderförbrukningen.

Effekt och verkan

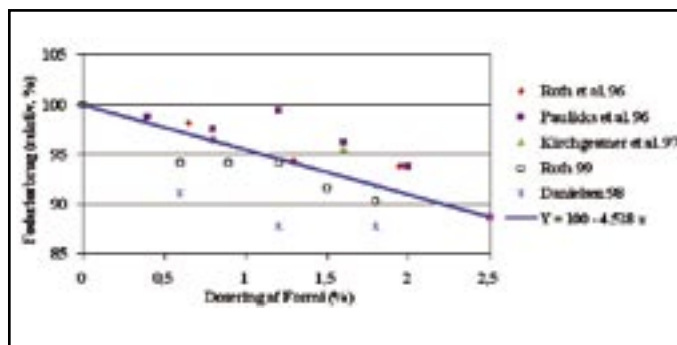
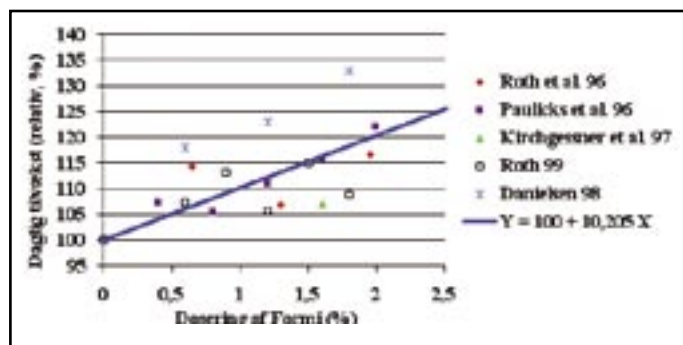
I grisens mag-tarmkanal blir Formi spaltat till formiat och myrsyra. Därmed blir miljön i grisarnas mage och tarm mer sur, vilket har positiv effekt på matsmältningsenzymerna. Den viktigaste verkningsmekanismen ser dock ut att vara den antimikrobiella effekten i mag-tarmkanalen. Försök har således visat att Formi reducerar antalet sjukdomsframkallande bakterier, som exempelvis E coli och salmonella.

Dessutom hämmas den generella bakteriefloren, vilket medför ökad näringsupptagning och bättre utnyttjande av näringen. Smältbarhetsförsök med grisar har visat att tillgängligheten ökar av de flesta näringsämnena, som energi, protein, flera aminosyror och mineraler som fosfor och kalcium.

Effekten är störst hos smågrisar. Försök med stigande dos visar att när 1 % Formi tillsätts fodret, kas den genomsnittliga tillväxten med 10 %.

Fotnot

Vi skrev om Formi i GRIS nr 7 2001 sid 36. Då nämnde vi också att Formi reducerar mängden kväve och fosfor i gödseln, eftersom grisarna utnyttjar näringsämnena i fodret bättre.

Takstolskalas vid danska storslakteriet Grisarna går själva mot ljuset vid slakt

Danish Crowns nya storslakteri i Horsens börjar ta form. 12 juni hölls takstolskalas med korv och öl, men bygget blir inte klart att ta i bruk förrän i slutet på 2004. Fabriksområde 37 ha, byggnadsyta 77 000 kvm, slaktkapacitet 75 000 grisar per vecka, styckningskapacitet 260 000 detaljer per vecka, antal medarbetare 1 400 på dag- och kvällsskift.

Bygget väntas bli billigare än kalkylerna, beroende på räntesänkningen. Varje procent räntan går ned gör bygget 20 milj dkr billigare.

slakt

Den nya bedövningsanläggningen är redan på plats. Det beror på att den är så stor, att man valt att bygga anläggningen först och huset sedan runt om.

När grisarna ska gå från stallet till bedövningen, går de i svag lutning uppåt mot ljus. Grisar föredrar att gå uppför en lutning och drar sig till ljusare utrymmen. Detta utnyttjas när grisarna ska drivas, vilket ska ge minskad stress inför avlivningen.

Allt nytänkande och all ny teknik kommer att göra det nya slakteriet till ett intressant besöksmål. Trots att högsta prioritet ges åt hygien, så kan stora skaror besökare tas emot. Det blir en besöksgång med

panoramafönster allt ifrån utrymmena för de levande grisarna, till styckningsavdelningen där de färdiga produkterna paketeras.

För att hålla hög hygien i slakterilokalerna, blir det hygienslussar som medarbetarna ska gå igenom när de ska in till sina arbetsplatser.

10 % av danska grisuppfödarna kan ha slutat före årsslutet

Det låga priserna på griskött får många danska grisuppfödare att sluta. Upp emot 10 % kan ha slutat före nyår, spår Hans Peter Steffensen, vice ordförande i Landsudvalget for Svin. Det hjälper inte att vara duktig när priset är så lågt, säger han. Källa: Børsen. /LG

Skorsten med luftblandare

Vi träffas på
dyrskuet i
Roskilde 30 maj
- 1 juni!

Vi har stor
erfarenhet
av reno-
vering och
optimering av
alla typer av
ventilationsa-
nläggningar!

För in- eller utsug, under- eller
neutraltryckliga dragproblem
Enkelt regleringssystem
Samma temperatur i hela stallet

Leverantör av frisk luft i 50 år!

MADSORASK

Industrivej 8 • DK-4261 DALMOSE
Tel 073-616 75 16, 0045-5818 8111
Fax 0045-5818 8300 madsorask@mail.dk

**Ett starkt
alternativ i
Livsmedels-
sverige**

KLS Livsmedel är ett offensivt
företag som satsar på att bli ett kom-
plett livsmedelsföretag.

KLS Svinrådgivning ger dig en plats
i vårt nätverk och tillgång till kvalific-
erade rådgivare att bolla idéer och lösa
produktionsfrågor tillsammans med.

**Välkommen till ett
inspirerande samarbete!**

KLS LIVSMEDEL

Box 932, 391 29 Kalmar

Tel 0480-57 100

info@kls.org www.kls.org

Lantköket

LANTBRUKS- BYGGNADER

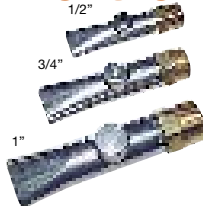
djurstallar
inredningar
ventilation
utfodringar

fodersilor
betongspalt
utgödslingar
gödselbehållare

Stallbyggen AB

Löparevägen 2, 294 39 Sölvesborg
Tel 0456-104 01, 148 01

Ventiler och tillbehör för vatten till svin

- * Serie standard - bit- och trågventiler
- * Serie super - för extra mycket vatten
- * Serie ställbara - för olika vattentryck
- * Bitknappsventiler - minimalt spill, hygienisk
- * Dricksålar - Drick-O-Mat

Kolla vårt stora urval och våra priser!

jalmarson **STINGY**

Skjulstagatan 10, 632 29 Eskilstuna
Tel 016-12 04 15 Fax 016-12 04 18

Uppfödarens
säkra val av
injektionsjärn
till oss!

100 mg/ml, förpackningar: 50 ml, 5X50 ml, 10X100 ml.
200 mg/ml, förpackningar: 5X100 ml, 10X100 ml.

Pigeron vet

injektionsjärn till smågrisar

ad us vet.
-för ekonomisk
behandling

Pigeron vet finns
i glasflaska
100 mg/ml och
i praktisk plast-
flaska 200 mg/ml.

LEO Animal Health

Box 404 • 201 24 Malmö • Tfn 040-35 22 00 • Fax 040-611 94 08

Ecopharm of
Sweden

Med OREGO-STIM är smågrisarna friska och har god aptit

OREGO-STIM® fodertillskott

Ecopharm of Sweden, Pipersgatan 32, 112 28 Stockholm
Tel/fax 08-650 18 88 Mobil 070-453 56 68
ecopharm@ecopharm-sweden.com